

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII Nr. 301 (1 387))

Simbătă, 18 iulie 1987

8 pagini — 2,50 lei

Congresul al IX-lea a marcat trecerea la o etapă nouă de dezvoltare a societății socialiste românești, de consolidare a cuceririlor socialiste și de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. În anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea, prin munca plină de abnegație a întregului nostru popor, am obținut rezultate minunate în dezvoltarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor sociale, în creșterea avuției naționale, a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

NICOLAE CEAUȘESCU

Educație comunistă, umanist-revoluționară

Se implinesc în aceste zile 22 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — adevărată bornă de hotărâre a devenirii noastre — care a ales în fruntea partidului și a țării pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminentul conducător, erou între eroii neamului, ctitorul noii Românie și al învățământului nostru modern. Realizările fără precedent înregistrate în această perioadă, devenită cea mai fertilă din milenara istorie a poporului, numită cu mândrie patriotică „Epoca Nicolae Ceaușescu”, certifică pe de-a-ntregul claritatea și justetea opțiunilor fundamentale adoptate atunci la marele forum al comunistilor. Țara s-a transformat din temelii, inserându-se amplu și armonios pe calea civilizației și a progresului continuu. Industria și agricultura au cunoscut rimuri înalte și intense de dezvoltare — la sfârșitul actualului cincinal țara noastră se va număra printre țările mediu dezvoltate din punct de vedere economic; învățământul, știința, cultura și arta au înflorit de la an la an, înregistrând cote fără precedent.

După cum se știe, unul dintre obiectivele cele mai importante ce caracterizează în profunzime dezvoltarea societății noastre socialiste este formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului, cu un bogat orizont de cunoștințe, având un înalt nivel de pregătire profesională și de specialitate, receptiv la cele mai noi cuceriri ale gândirii, înarmat cu temeinice cunoștințe și structurat profund pe concepția despre lume și viață a filozofiei materialist-dialectice.

Menirea învățământului nostru de azi este tocmai formarea acestui om nou, pregătirea tinerilor generații pentru muncă și viață. Ca factor principal de cultură și civilizație, învățământul românesc contemporan, pe toate treptele sale de școlaritate, se prezintă ca un sistem unitar și complex, de pregătire politică și profesională, științifică și culturală a generațiilor tinere, având la bază trinomiul: învățământ-cercetare-producție. Asigurându-i-se o structură mereu nouă și un conținut tot mai bogat de la an la an al cunoștințelor preluate în clase și în amfiteatre, învățământul românesc se acordă cu cele mai înalte exigențe impuse de dinamica dezvoltării pe plan științific și tehnic, alături de țara noastră, cit și de peste hotare. Este meritul incontestabil al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de a fi sesizat, pe baza realităților concrete de la noi și ca rezultat al unei profunde analize științifice, importanța și rolul de neegalat al științei și tehnicii în obținerea unei noi calități în muncă în toate sectoarele de activitate, stabilind, totodată, direcțiile și orientările fundamentale de acțiune în cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, în introducerea progresului tehnic. Învățământului românesc, în această etapă și din acest punct de vedere, îi revin sarcini deosebit de importante.

Beneficiind de sprijinul permanent și de îndrumarea nemijlocită și competentă a tovarășii academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului, cadrele didactice de toate specialitățile din România nu preocupă nici un efort pentru a-și duce la îndeplinire, zi de zi, lecție de lecție, în grădinițe, în școli și în amfiteatre, sarcinile de mare răspundere ce le revin în pregătirea elevilor și studenților, a noilor promoții de muncitori și specialiști care vor face față cu succes complexelor comandanțelor ale societății de mâine.

Având permanent în vedere importanța deosebită acordată în documentele Congresului al XIII-lea al partidului și ale Congresului Științei și Învățământului, școlii, pregătirii instructiv-educative a tinerelor generații, întreaga suflare a dascălimii române de pe cuprinsul patriei a acționat și acționează cu cea mai mare răspundere pentru a se achita cu cinste de nobila misiune pe care o are. A lucra cu oamenii în devenire, a-i crește și a-i pregăti cit mai temeinic, spre folosul lor și al patriei, spre binele întregii umanități, lată de-vinga inserisă cu litere de aur în inima fiecărui cadru didactic din România.

Intimpinând aniversarea celui de-al IX-lea Congres al partidului — eveniment de seamă în viața întregului nostru popor — cadrele didactice de pe tot cuprinsul țării, împreună cu generațiile tinere pe care le instruiesc și le educă, se angajează solemn să păstreze viu și înflăcărat spiritul revoluționar în munca lor de zi cu zi, în lupta pentru înlăturarea a tot ceea ce este vechi și perimat, promovind cu îndrăzneală cuceririle noului — garanție sigură a continuei înfloriri a patriei.

TRIBUNA ȘCOLII

Cum apreciați activitatea desfășurată în anul școlar încheiat?

Cum vă pregătiți pentru anul școlar viitor?

Am încheiat încă un an de învățământ, desfășurat sub semnul efortului creator, exigent și responsabil pentru calitate, deoarece a devenit axiomatic faptul că de substanța școlii depind civilizația, progresul, prosperitatea, viitorul unui popor. Organizat conform concepției fundamentale de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, învățământul românesc, în care dominante sînt modelul integrator cu știința și producția, instrucția și educația prin muncă și pentru muncă a tineretului, încorporarea unor principii științifice moderne care dețin cu claritate strategia și felurile școlii, s-a îmbogățit în acest an cu o experiență didactică valoroasă, cu noi metode și tehnici de lucru, ce au adus un plus de calitate procesului instructiv-educativ.

Prin competență profesională și peda-

gogică, prin pastune și înaltă conștiință, a răspunserii, oamenii școlii s-au străduit să imprimă întregului proces instructiv-educativ atributele unei superioare calități, ale accesibilității și veridicității științifice.

Rezultatele sînt pe măsura muncii desfășurate. Calitatea pregătirii demonstrate de elevi la examenul de bacalaureat, la admiterea în treapta I și a II-a de liceu, nivelul de promovabilitate ridicat pe care l-au înregistrat majoritatea unităților de învățământ, sînt doar câteva sumare estimări. La acestea se adaugă frumoasele rezultate pe care elevii noștri din învățământul gimnazial și liceal le-au înregistrat la toate fazele olimpiadelor școlare, și ele argumente convingătoare ale calității anului școlar încheiat, al învățământului în general.

Învățământul românesc de toate gradele a înregistrat, în cei 22 de ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, o dezvoltare fără precedent, care face posibilă astăzi cuprinderea, în toate formele de pregătire, a 5 488 087 de tineri, reprezentînd aproape un sfert din populația țării. Numai în cincinalul 1981-1985, au absolvit învățământul liceal 789 249 de tineri (dintre care 625 701 în licee industriale, agroindustriale, și silvice). Învățământul profesional a fost absolvit de 366 189 de tineri, iar școlile de maștri, de 61 041 de tineri. În imagine: unul dintre nenumăratele noi edificii de învățământ înălțate în „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Vacanța de vară a elevilor

În procesul de formare multilaterală a elevilor, activitățile de vacanță, ca parte integrantă a sistemului muncii educative, continuă, prin forme specifice, procesul instructiv-educativ, contribuind la educarea politico-ideologică, materialist-științifică, revoluționar-patriotică, moral-cetățenească a elevilor, la lărgirea continuă a orizontului de cunoaștere, la întărirea sănătății și dezvoltării lor fizice armonioase, la refacerea și reconfortarea lor fizică și intelectuală.

Mutațiile calitative din cadrul acestor activități se oglindesc, de la an la an, atît în conținutul și valoarea lor educativă, cit și în preocuparea factorilor implicați, pentru continua perfecționare și diversificare a formelor de organizare, în conceperea unor programe care să răspundă cerințelor muncii educative și satisfacerii dorințelor și preocupărilor elevilor.

Potrivit acestor cerințe, școala, împreună cu organizațiile de copii și tineret, acordă o atenție deosebită căilor și mijloacelor de intensificare și sporire a eficienței formativ-educative a activităților, cuprinderii în aceste activități a masei mari de elevi. În acest sens, pe baza programului de măsuri privind organizarea și desfășurarea vacanțelor școlare, se extind activitățile care vin în sprijinul procesului de învățământ: excursiile de documentare sau tematice, expedițiile pionieresti „Cutezători”, taberele pe discipline de învățământ, cele de creație tehnico-științifică și literar-artistică, cercurile tehnico-aplicative și pe discipline de învățământ, organizate atît în cadrul cluburilor de vacanță, cit și al taberelor de odihnă. Sînt tot mai solicitate în ultimul timp taberele și activitățile pentru învățarea și practicarea unor sporturi (înot, șah, badminton, tenis de masă și tenis de cîmp etc.). Pentru satisfacerea acestor dorințe ale elevilor, cu sprijinul consiliilor județene pentru educație fizică și sport, se organizează tabere specializate sau sînt inițiate cercuri pe diferite ramuri de sport, în funcție de condițiile locale din cadrul fiecărui club de vacanță sau tabără.

O formă specifică de organizare și de petrecere a vacanțelor școlare este clubul de vacanță care se constituie într-un centru coordonator de organizare în mod educativ, util și plăcut, a vacanței tuturor elevilor. Cluburile de vacanță funcționează în toate localitățile, organizîndu-se în unități de învățământ, case ale tineretului, cămine culturale, baze sportive; ele beneficiază de baza materială a instituțiilor respective, precum și de îndrumarea competentă a cadrelor didactice, de sprijinul instituțiilor de artă, cultură, a celor din domeniul turismului și sportului. În cadrul cluburilor se organizează o paletă diversificată de activi-

Prof. VASILE COTUNA
inspector principal în
Ministerul Educației și Învățământului

MONICA ROBEA

(Continuare în pag. 8-a)

„REALIZĂRI ALE CADRELOR DIDACTICE ÎN DOMENIUL MIJLOACELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT“

Expoziție organizată în cadrul manifestării metodico-științifice

„CREATIVITATE ȘI EFICIENȚĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT“, ediția a III-a, faza națională

În cadrul prestigioasei manifestări metodico-științifice „Creativitate și eficiență în învățămînt“, ediția a III-a, faza națională, prezentată pe larg în numărul precedent al revistei „Tribuna școlii“, Oficiul Central pentru Mijloace de Învățămînt a organizat — așa cum se amintea și în acel articol — expoziția „Realizări ale cadrelor didactice în domeniul mijloacelor de învățămînt“ și o „masă rotundă“, la care au luat parte creatorii de mijloace de învățămînt. În prezentarea acestei expoziții s-a subliniat reușita acțiunilor premergătoare organizării întregii manifestări, rolul însemnat pe care l-au avut expozițiile organizate la nivelul fiecărui județ, care au scos cu putere în evidență realizările privind asigurarea bazei materiale a învățămîntului românesc, resursele însemnate pe care le are școala de toate gradele în promovarea unui proces instructiv-educativ modern, formativ, în deplină concordanță cu comanda socială.

Dintre cele 169 de exponate, selecționate la nivel județean, reprezentînd cele mai noi creații în domeniul mijloacelor de învățămînt, ale cadrelor didactice care predau discipline fundamentale, de cultură generală, social-politice și de specialitate, precum și pentru instruirea practică a elevilor au putut fi întilnite în expoziție circa 100 de aparate, instalații, diapositive, machete, modele, dispozitive, folii, care s-au remarcat prin originalitate, gradul de miniaturizare, folosirea tehnologiilor avansate, introducerea tehnicii de calcul, design, precum și prin eficiența lor în procesul instructiv-educativ. Este demn de menționat faptul că expoziția a cuprins exponate provenind din peste 30 de județe ale țării și din municipiul București. Redăm, cu titlu de exemplu, repartiția pe discipline a unor exponate: Matematică — 4; Fizică — 20; Chimie — 6; Biologie-agricultură — 7; Mecanică — 12; Electrotehnică — 9; Electronică — 20 etc.

Dintre realizările deosebite ale cadrelor didactice, pot fi remarcate: „Dispozitivul multifuncțional de prezentare optoelectronică a unor procese, fenomene și legi din fizică, chimie și biologie“ (autor: prof. Aurelia Pirlogea, Liceul Pedagogic din Ploiești); „Aparatul pentru punerea în evidență a deviației purtătorilor de sarcini“ (autori: prof. Nicoleta Răducu și prof. Gabriela Burducea, Liceul „Spiru Haret“ din București); „Aparatul pentru punerea în evidență a congruenței sîrurilor cu ajutorul vecinătății“ (autor: prof. David Cătănoiu, Liceul Industrial Nr. 2 din Băls, județul Olt); „Previred — instrument didactic destinat prevederii sensului spontan al reacțiilor redox în condiții standard“ (autor: prof. Livia Pleș, Liceul de Matematică-Fizică „George Coșbuc“ din Năsăud, județul Bistrița-Năsăud); „Instalația cu ultrasunete pentru utilizarea tehnologiei neconvenționale“ (autor: prof. Gheorghe Gavrilă, Liceul Nr. 9 din Constanța); „Trusă de modele structurale pentru chimie organică“ (autor: prof. Zoltán Molnár, Liceul de Matematică-Fizică „Bolyai Farkas“ din Tîrgu Mureș); „Microlaborator pentru verificarea montajelor electronice“ (autor: prof. Gheorghe Nantou, de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Bacău); „Echipamentul digital și programele pentru modelarea unor fenomene fizice cu ajutorul calculatorului personal“ (autor: prof. Eva Patricia, prof. Maria Nagy și prof. Iuliana Maniu, de la Liceul de Matematică-Fizică din Cluj-Napoca); „Dispozitivul pentru conversia energiei solare în energie electrică“ (autor: prof. Nicoleta Gută, Liceul de Matematică-Fizică „Frații Buzzești“, din Craiova); „Modelul de reactor nuclear“ (autori: prof. Lazăr Zoltán și prof. Ladislau Nap de la Liceul Industrial „Salamon Ernő“ din

Gheorghieni, județul Harghita); „Panourile fotorezistor și generator de oscilații electrice pentru proiecție pe retroproiector“ (autor: prof. Arhire Georgel-Tit, de la Liceul Industrial „Tehnoton“ din Iași); „Aparatul pentru măsurarea bătăii radiale și frontale la roțile dințate“ (autor: prof. Ștefan Kaizer, de la Liceul Industrial Nr. 3 din Sibiu). Sint, acestea, doar cîteva dintre creațiile de o deosebită valoare care au fost prezentate în cadrul acestei expoziții.

Concomitent, la Casa de Cultură a Sindicatelor din Piatra Neamț a avut loc o masă rotundă la care au luat parte numeroși autori de mijloace de învățămînt, și care au prezentat noile lor creații în domeniul mijloacelor de învățămînt, precum și eficiența obținută în munca didactică din cabinete și laboratoare, ca urmare a utilizării lor. S-a realizat, totodată, un fructuos schimb de experiență între cadrele didactice cu preocupări de asimilare a noi mijloace de învățămînt.

Comunicările și intervențiile participanților la masa rotundă au subliniat importanța și oportunitatea mijloacelor de învățămînt la optimizarea randamentului didactic. Astfel, prof. David Cătănoiu, de la Liceul Industrial Nr. 2 din Băls, județul Olt, și prof. Nicoleta Răducu, de la Liceul Industrial „Spiru Haret“ din București, au prezentat modul în care integrează, în conținutul lecției, mijloacele de învățămînt pe care le-au creat. Prof. Ion Patriche, de la Liceul Industrial Nr. 4 din Vaslui, a argumentat eficiența folosirii „Trusei de asamblare a organelor de mașini“, iar prof. Ștefan Stănculescu, de la Liceul de Matematică-Fizică „Unirea“ din Turnu Măgurele, a prezentat un aparat brevetat privind „Studiul compunerii forțelor“. Prof. Pál Árpád, de la Liceul Industrial din Făgăraș, a prezentat „Aparatul pentru studiul descompunerii greutății pe plan înclinat și pendulul gravitațional“, iar prof. Victoria Drimbă, de la Liceul de Filologie-Istorie din Craiova, „Aparatul pentru evidențierea proprietăților fundamentale ale neuronilor și mușchilor“. Prof. Florea Gheorghe, de la Liceul de Matematică-Fizică „Ștefan cel Mare“ din Suceava, a înfățișat programe pentru calculatorul individual la lecțiile de matematică. Prof. Gabriel Danielescu, de la Liceul Industrial Nr. 1 din Focșani, a relevat avantajele modelului funcțional pentru studiul motorului electric liniar. Prof. Marinela Iacob, de la Liceul Agroindustrial Slatina, județul Olt, a prezentat un „Panou logic demonstrativ“. Prof. Octavian Pușcău, de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Dej, județul Cluj, a explicat funcționarea aparatului de electroforeză, iar ing. Wartin Baian, de la Liceul Industrial „Electroaparataj“ din București, a prezentat module pentru studiul acțiunilor electrice. Prof. Ion Mărgineanu, de la Școala Ajuătoare din Alexandria, a înfățișat aparatul pentru menținerea temperaturii constante într-o încălzită de dimensiuni reduse.

Din intervențiile acestor cadre didactice, precum și ale altor participanți la discuțiile prilejuite de masa rotundă, au rezultat numeroase sugestii și propuneri de ordin tehnic, de organizarea producerii în serie a aparatelor și mijloacelor audiovizuale valoroase, care posedă un potențial pedagogic ridicat, de atragere a elevilor, în cadrul cercurilor științifice, la conceperea de noi și valoroase mijloace de învățămînt, în vederea ridicării pe o treaptă superioară a întregului proces de predare-învățare care se desfășoară în unitățile de învățămînt de toate gradele.

MIRCEA MIRONESCU
directorul Oficiului Central
pentru Mijloace de Învățămînt

Breviar

Între acțiunile de orientare școlară și profesională din acest an întreprinse la Școala Nr. 13 din Arad (care are cinci clase a VIII-a), amintim: vizitele la Liceele Industriale Nr. 4, Nr. 6, Nr. 7, Nr. 9 și Nr. 11, întilnirile cu specialiști din mai multe întreprinderi arădene, vizitarea unor unități economice unde lucrează cei mai mulți dintre părinții elevilor: Uzina de Vagoane, Depoul de Automotoare, Termocentrala Electrică etc. (Prof. Gh. Cămăraș). În satul Ielod, județul Cluj, a fost inaugurat un muzeu de istorie și arheologie, care, din cite ne scrie prof. Gh. Marin, are toate șansele să devină un atractiv punct turistic, precum și un important loc pentru educarea și instruirea elevilor. La inaugurare, au participat: acad. prof. dr. Ștefan Pascu, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean, reprezentanți ai muzeelor din Cluj-Napoca, precum și alte persoane oficiale. La Liceul Industrial Nr. 23 din Capitală a avut loc cea de a XIV-a ediție a Sesiunii de comunicări metodico-științifice, desfășurată pe secțiunile: 1. Științe umaniste; 2. Științe fundamentale; 3. Științe tehnice. Sub

titlul „Plante valoroase, dar puțin cunoscute“, profesorul pensionar Ion Enăgescu, din Coșava, județul Timiș ne descrie sorgul zaharat, dovleceii de plăcintă și buretele vegetal, plante deosebit de rentabile, pe care le recomandă a fi cultivate pe loturile școlare. Distinsul dascăl ne trimite chiar cîteva semințe de sorg și de burete. Il anunțăm pe această cale, că semințele se află în pămînt, și au și răsărit. În cadrul cercului pedagogic al educatoarelor din sectorul 2 al Capitalei, la Grădinița Nr. 16 „Metalurgică“ s-a dezbătut tema „Modalități de optimizare a activităților de educație fizică“. Preșcolarii de la grădinița gazdă (directoare Elena Chiriac), conduși de educatoarea Marinela Brinzan, au prezentat un reușit program de gimnastică ritmică. Cercul de limbă și literatură română al Școlii din Dobrosloveni, județul OH, desfășoară o bogată activitate, iar membrii lui sînt dornici de a acumula cit mai multe cunoștințe. Tocmai în acest sens — ne scrie prof. Ilie Corcoveanu, conducătorul cercului — a fost întreprinsă o frumoasă vizită de documentare în București, unde au fost vizitate: Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei, Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România, Casa Memorială „Tudor Arghezi“, Muzeul Literaturii Române și Muzeul Satului și de Artă Populară. Cu prilejul aniversării a unei jumătăți

de veac de la moartea lui George Topirceanu, la Școala din Totoiești, comuna Erbiceni, județul Iași a avut loc o manifestare omagială. Despre viața și opera poetului a vorbit directorul școlii, prof. Dan Bulancea, iar un grup de pionieri a susținut un recital din versurile autorului Baladelor vesele și triste. (Prof. Ioan C. Alistar). În cadrul unui întreg ciclu de manifestări politico-educative reunite sub titlul „Pămînt poezie cu soare, copilărie și pace“, formațiile artistice de preșcolari și elevi de la Grădinița Nr. 1 din Aleșd, Școala din Aleșd, Școala din Aștileu-Peștera și Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Aleșd, județul Bihor, au prezentat un amplu spectacol artistic: „Cîntăm patria și partidul“. Spectacolul a fost prefațat de vernisajul unei expoziții de desene, cuprinzînd aproape 400 de lucrări ale copiilor. (Prof. Romulus Soit, președintele Consiliului Orașenesc Aleșd al Organizației Pionierilor). O amplă acțiune la Buzău, vizînd perfecționarea multilaterală a cadrelor didactice: „Învățămîntul buzoian pe coordonatele calității“. Au participat cu refe-

rate și expuneri, pe lîngă educatoare, învățători și profesori din județul gazdă, reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, cadre didactice din mai multe centre universitare, cercetători științifici, delegați ai societăților științifice. (Prof. Gh. Andrei). Cea de a doua ediție a „Săptămîinii fizicii și chimiei“ organizată pe meleaguri bărăgăne a avut următoarea temă: „Căi și modalități de tratare diferențiată a elevilor, de stimulare a creativității prin lecțiile de fizică și chimie“. „Procesul atomului“ — o reușită manifestare a elevilor de la Liceul Industrial din Tîrgu Frumos, dedicată păcii și dezarmării. (Prof. Dumitru Păpușoiu). O originală expoziție de măști a fost organizată la Tîrgoviște, aparținînd profesorului Gabriel Manea de la Școala Nr. 2. Valorificînd tradițiile unei arte străvechi, creațiile lui Gabriel Manea se remarcă prin expresivitate și prin echilibrul formelor, dînd dovada unui talent în plină afirmare. (Prof. P. Gh. Birlea).

D. CICHIRĂ

Rezultate de prestigiu ale elevilor români la olimpiadele internaționale

La cea de-a 28-a ediție a Olimpiadei internaționale de matematică a elevilor, care a avut loc la Havana, echipa României a reușit un deosebit succes, clădindu-se pe primul loc între 44 de țări — cu rezultatul remarcabil de 250 puncte (din 252 posibile). Celor șase elevi ce au reprezentat culorile patriei la această prestigioasă competiție științifică a tineretului școlar, li s-au conferit cinci premii I — cu punctaj maxim — astfel: Alexandru Bărcău, de la Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu“, din Craiova, Dan Nicușor Daniel, de la Liceul Industrial „Radu Negru“, din Făgăraș, Andrei Moroianu, de la Liceul de Matematică-Fizică Nr. 1 din București, Liviu Suciu, de la Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu“ din Pitești, Adrian Suciu, de la Liceul de Matematică-Fizică Nr. 2 din Cluj-Napoca, Andrei Bogdan, de la Liceul de Matematică-Fizică „George Bacovia“ din Bacău, a obținut premiul II.

Participarea elevilor români la cea de-a 19-a Olimpiadă internațională de chimie, desfășurată la Veszprem — R.P. Ungară, s-a soldat cu un frumos succes concretizat în două premii întii, un premiu doi și un premiu trei.

Premiul întii a fost decernat elevilor Adrian Șaiic, de la Liceul de Matematică-Fizică „Gheorghe Șincai“ din Baia Mare, și lui Traian Șulea, de la Liceul de Filologie-Istorie din Timișoara, iar premiul doi elevei Marițona Gilca, de la Liceul Industrial Nr. 4 din Ploiești. Premiul trei a revenit elevului Mihai Barboiu, de la Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu“ din Craiova. Cu acest număr de premii, România s-a situat pe locul doi în rîndul țărilor participante la competiție.

Cea de-a XVIII-a ediție a Olimpiadei internaționale de fizică, desfășurată la Jena — R.D. Germană, între 5—11 iulie, a adus noi trofee școlii românești de specialitate, cei 5 reprezentanți clasîndu-se pe primele locuri. Cu premiul întii au fost distinsi elevii Ciprian Necula, de la Liceul de Matematică-Fizică „Gheorghe Șincai“ din Baia-Mare și Catalin Mătuțeanu, de la Liceul de Științe Naturale „Emil Racoviță“ din Iași. Premiul II a fost obținut de elevii Didina Serban, de la Liceul Industrial Nr. 3 din Medgidia și de Bogdan Vulpescu, de la Liceul de Matematică-Fizică „I.L. Caragiale“ din Ploiești, iar premiul III, de elevul Lucian Mitroșeru, de la Liceul de Matematică-Fizică „Vasile Alecsandri“ din Galați.

Receptivitatea la nou

România anilor noștri, este clar pentru oricine, se află într-un asemenea stadiu de dezvoltare a economiei sale naționale, încît problema calității, a progresului tehnic și a aplicării celor mai înalte criterii ale științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate devine prioritară. În etapa actuală, cînd întreg poporul năzuiește spre cote cit mai înalte de progres și civilizație, cerința promovării noului este indisolubil legată de pregătirea cadrelor. Sistemul nostru de învățămînt, făcînd parte comună cu cercetarea și cu producția, este astfel structurat încît include în toate treptele sale participarea activă a tuturor oamenilor școlii la intensa acțiune de promovare a noului în pregătirea și formarea viitorilor muncitori și specialiști. Condiția principală de promovare a noului în domeniul învățămîntului devine, astfel, hotărîtoare în măsura în care toate cuceririle care ne interesează sînt însușite, prin intermediul oamenilor școlii, de către elevi, ele conștientizînd mai apoi un progres real și — de-

sigur — multilateral întregii noastre societăți.

Cincinalul 1986—1990, din care am și străbătut o parte destul de importantă, încununată cu multe succese, inclusiv pentru școala românească, se caracterizează, în primul rînd, prin activitatea de reînnoire și modernizare a producției, de aplicare fermă a revoluției tehnico-științifice în toate sectoarele. În oricare întreprindere de stat, în oricare unitate agricolă, în oricare instituție de învățămînt, prin oameni care lucrează în ele, noul își spune cuvîntul. Noul se face simțit. Să ni-l însușim, să-l aplicăm în viața de toate zilele și să-l predăm elevilor noștri! Să-l inducem în sufletul lor, chiar dacă ne cere eforturi suplimentare, împotriva rutinei și stagnării — dușmani de seamă ai mersului înainte, îndeosebi în domeniul învățămîntului. Căci, așa cum spunea un mare artist al secolului nostru: „Numai noi hotărîm dacă mergem cu capetele sus și cu steagurile fluturînd în întîmpinarea dușmanului; un dușman care, cîntodată, sîntem noi însine!“

Avem certitudinea că toți dascălii țării îl pot și îl știu învinge!

DIMITRIE RABICI

Dialog colegial

Prof. Ana Drăgan, Școala Nr. 6 din Timișoara. Din nou despre educația patriotică. De data aceasta, prin orele de lectură literară. Exemple de subiecte literare cu tematică istorică pe care le dați sînt bine alese și potrivite obiectivelor educative urmărite. La fel și comentariile. Nu credem însă că este cazul să facem reproșuri manualelor, din acest punct de vedere. Intra-adevăr manualele nu pot cuprinde totul. Și tocmai aici intervine rolul creator al profesorului, de a adăuga conținutul acestora la cerințele specifice clasei, elevilor cu care lucrează, obiectivelor propuse, metodelor utilizate etc. Adică exact ceea ce faceți dumneavoastră.

Inv. Ecaterina Gombos, Școala din comuna Gelu, județul Timiș. De acord cu dumneavoastră. Prin caracterul lor emoțional, orele de citire trebuie să se transforme în vibrante lecții de patriotism, să aducem la nivelul înțelegerii copiilor din clasele primare însemnătatea marilor transformări social-istorice din patria noastră, să le cultivăm sentimentele de dragoste pentru trecutul glorios al poporului român, pentru marile înfăptuiri care se desfășurază astăzi sub conducerea partidului.

Inv. Gheorghe Alexandru, Liceul Pe-

dagogic din Craiova. Tema privind formarea deprinderilor de scriere rapidă și corectă în ciclul primar a mai fost abordată, nu de mult, în coloanele revistei noastre. De nece de reținut, preocupările dumneavoastră privind imitarea de către elevi a modelului prezentat de învățător — corespunzător percepției — și imitarea modelului din memorie — corespunzător reprezentării.

Inv. Mireea Petcu, Școala Nr. 1 din Tulcea. Da, este foarte bine venit faptul că v-ați preocupat din vreme să alcătuiți o listă de titluri pentru lectura elevilor din clasele I—IV în vacanța de vară. Numai că era și mai bine dacă ați fi însoțit lista pe care ne-ați trimis-o cu unele comentarii cum ar fi, de exemplu, cele privitoare la diferențierile selective de recomandări, în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, de nivelul lor de pregătire, de inclinații și aptitudini etc.

Comisia metodică a învățătorilor clasei a III-a, de la Școala Nr. 1 din Roman, județul Neamț. Sub această semnătură quasi-pseudonimă, cu discreția modestă, respectivii autori ne-au trimis o scrisoare care constituie încă o mărturie privind preocupările de educație patriotică a elevilor, de data aceasta, prin cunoașterea și cultivarea sentimentelor de dragoste pentru țînutul natal.

OCTAVIAN BUZESCU

Continua perfecționare a cadrelor, condiție esențială a randamentului școlar

Obținerea unei noi calități în pregătirea superioară a forței de muncă, sarcină fundamentală trasată școlii de documentele Congresului al XIII-lea al partidului și de Congresul Științei și Învățământului, este condiționată de continua perfecționare a cadrelor, în raport cu cerințele revoluției tehnico-științifice contemporane.

În acest sens, Inspectoratul Școlar al Județului Suceava s-a preocupat în mod deosebit de mobilizarea tuturor cadrelor didactice și specialiștilor din învățământ, pentru cunoașterea noilor programe și manuale școlare, a cerințelor impuse de explozia informațională, pentru utilizarea în mai mare măsură a bazei materiale existente, pentru optimizarea predării și activizarea elevilor la lecție. Pe baza programului aprobat de Biroul Executiv al Inspectoratului Școlar 6-a organizat și planificat participarea, până în 1990, a peste șapte mii de cadre didactice și specialiști la programul județean de perfecționare care include preocupări pentru toate categoriile de dascăli din unitățile școlare, astfel încât, prin cursurile de reciclare, cu ajutorul cadrelor didactice universitare de la Centrele Universitare din Iași, București, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova și Brașov, să perfecționăm în anul școlar în 1986—1987 un număr de 793 de educatoare, învățători, profesori și cadre tehnice, pregătind pentru examenul de gradul II și gradul I peste 400 de educatori, iar pentru examenul de definitivat, 167. Paralel cu aceste preocupări, inspectoratul școlar a acordat o atenție deosebită formelor proprii de pregătire, prin organizarea unor acțiuni diferențiate, punându-se în acțiune spiritul de studiu individual al cadrelor didactice și participarea lor la dezbateri, simpozioane, schimburi de experiență și aplicații metodice care să vizeze sporirea randamentului școlar.

Studiul și gradul de pregătire individuală sînt analizate trimestrial de către birourile executive din fiecare școală. Sprinjerirea autoperfecționării o realizăm prin comisiile metodice județene ale inspectoratului școlar, prin oferirea de bibliografii tematice, sinteze, lucrări de grad și consultații, care, în final, au condus la o pregătire temeinică și la obținerea unor rezultate bune și foarte bune la examenele susținute. De asemenea, cadrele didactice din județul nostru au fost antrenate la susținerea unor manifestări științifice organizate pe plan județean sau central, în cadrul calendarului competițional aprobat de Ministerul Educației și Învățământului, obținând numeroase premii care atestă pregătirea lor profesională și politică. La acestea se adaugă realizarea unor manuale

publicarea unor culegeri de texte, exerciții, probleme, jocuri didactice și altele, rodul muncii și experienței unor colective valoroase, dintre care amintim: „Culegeri de exerciții și probleme de matematică pentru clasele I—IV”, „Exerciții gramaticale pentru clasele I—IV”, „Culegeri de jocuri didactice pentru dezvoltarea vorbirii”, „Îndrumător de cunoștințe tehnico-practice din agricultură și silvicultură a zonei montane”, realizată de un colectiv de profesori și specialiști suceveni și publicate, în acest an, la Editura Ceres.

Toate aceste preocupări s-au materializat în creșterea randamentului didactic, în obținerea unor succese remarcabile pe linia instruirii și educării tinerei generații. Așa explicăm rezultatele superioare obținute de elevii suceveni la olimpiadele și concursurile pe meserii: 153 de premii și mențiuni, dintre care 26 de premii I, cu 16 mai multe față de anul școlar precedent. De asemenea, educația prin muncă și pentru muncă a devenit o realitate comensurabilă. Mărturie în acest sens, ne oferă buna pregătire a elevilor, faptul că examenul de bacalaureat din sesiunea iulie a fost promovat de 98% din absolvenții seriei 1987 și că expoziția școlară „Inteligentă și măiestrie”, care cuprinde peste 800 de exponate din realizările elevilor, deschisă recent în localul Școlii Nr. 2 din Suceava, este vizitată de un număr public. Producem, în atelierele școlare, o gamă largă de repere ale întreprinderilor patronatoare. De asemenea, în ferme, pe loturi, în livezi, pe tarlate, în zootehnie, precum și în gospodăriile anexe, elevii noștri realizează o producție ce depășește 60 de milioane lei în acest an școlar. Tinerii noștri participă cu entuziasm și patos revoluționar la munca de pe șantierele naționale și locale și aduc o contribuție reală și în această etapă școlară, la colectarea materialelor refolosibile, a plantelor medicinale și în sericicultură.

Pentru deschiderea în bune condiții a noului an școlar 1987—1988, avem în vedere mărirea spațiului de școlarizare, aprovizionarea cu materiale didactice și combustibil, precum și primirea celor 211 absolvenți de învățământ superior și din liceul pedagogic.

Aceste eforturi vor materializa o nouă etapă în pregătirea forței de muncă a actualului cîmp, contribuind astfel la realizarea sarcinilor trasate școlii de documentele celui de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Prof. GHEORGHE GAFENCU
inspector școlar general
al județului Suceava

Temeinică pregătire viitorilor muncitori agricoli

Școala fiind chemată să realizeze pregătirea forței de muncă în agricultură la un nivel superior, obiectivele de excepțională importanță pe care le presupune realizarea noii revoluții agrare, ca și cerințele modernizării cadrului de desfășurare a tuturor activităților din sectorul agricol determină, cu necesitate, implicații de ordin practic de care rețeaua de învățământ din mediul rural trebuie să țină seama. Ca județ cu pondere însemnată în agricultura țării, unul din obiectivele prioritare ale învățământului doljean a fost pregătirea forței de muncă pentru agricultură la nivelul cerințelor partidului, racordarea continuului pregătirii elevilor din liceele agricole, a celor din școlile rurale în mod special, la imperatiile noii revoluții agrare. Sarcina principală pentru aceste tipuri de școli a constituit-o, cu precădere, formarea unor muncitori temeinic pregătiți în toate profilurile acestui domeniu, apti să se întreprindă sarcinilor din ce în ce mai complexe ale profesiei, oameni cu dragoste față de pământ, de locurile natale, pe care să le dorească din ce în ce mai bogate, mai frumoase. Pentru a putea pregăti astfel de muncitori, în mod semnificativ, o serie de direcții ale demersului didactic vizează deplasarea a tot mai numeroase activități către forme de acțiune practică, spre abordarea complexă a manifestărilor specifice determinate de intercondiționările caracteristice microzonei climatice, particularităților formelor de relief din județul nostru.

Aceste activități practice, subordonate unei concepții unitare, în cadrul căreia regăsim coordonatele actului formativ multidisciplinar și o riguroasă responsabilitate profesională, vizează instruirea elevilor în spiritul dragostei pentru muncă, pentru gospodărirea rațională a pământului, extinderea caracterului intensiv al producției, asimilarea principalelor tehnologii ale culturilor agricole și, nu în ultimul rînd, obținerea unor importante venituri ce pot fi utilizate pentru autodolarea școlilor, pentru înfrumusețarea acestora.

Pentru a răspunde la cote din ce în ce mai înalte pregătirii viitoarei forțe de muncă din agricultura județului și, mai ales, pentru ca această pregătire să se poată realiza pe baza activităților practice, a unor metode avansate de muncă, asemănătoare celor din unitățile agrare fruntașe, în acest an școlar a fost inițiată de către inspectoratul școlar, sub îndru-

marea conducerii de partid a județului, o acțiune de mare amploare, menită să contribuie la ridicarea calității pregătirii pentru munca în agricultură a elevilor din unitățile școlare rurale. Acțiunea vizează reorganizarea, pe baze științifice, a fermelor agricole școlare. În ce constă această reorganizare? În fiecare școală au fost create colective de lucru, pe zone care, împreună cu specialiștii din agricultură, în prezența directorilor unităților de învățământ, au stabilit planul de cultură pentru fiecare fermă agricolă școlară, respectându-se tot ceea ce înseamnă agricultură revoluționară, pentru ca elevii să cunoască plantele de cultură, tehnologiile de cultivare a acestora, în vederea obținerii unor producții sporite. În cadrul fermelor agricole s-au realizat diferite experiențe didactice privind adîncimea la semănat, epoca, densitatea, rolul îngrășămintelor chimice și naturale, toate, menite să convingă elevii că respectarea tehnologiilor moderne și aplicarea corectă a lucrărilor de întreținere conduc la obținerea unor producții sigure și stabile. Prin includerea în comisiile de practică a inginerilor-șefi din unitățile agricole, a șefilor de fermă și a profesorilor de biologie-agricultură, a crescut competența acestor organisme în coordonarea și îndrumarea pregătirii practice în meserie a elevilor.

Acest mod de lucru contribuie la stimularea interesului pentru munca în agricultură, la orientarea școlară și profesională și la o mai rapidă integrare în sfera producției materiale. Inițiativa a fost receptată cu deosebită responsabilitate de către majoritatea unităților de învățământ rurale, amenajîndu-se 130 ha în ferme agricole școlare din incinta unităților de învățământ și în intravilan, 60 ha loturi de producție de la consiliile populare comunale, 500 ha loturi de producție în acord global, de la cooperative agricole de producție. De asemenea, s-au încheiat convenții pentru participarea la activitățile patriotice din campaniile agricole de primăvară, vară și toamnă, în valoare de 30 milioane lei.

Pentru spiritul organizatoric de care au dat dovadă, pentru utilizarea judicioasă a fiecărei palme de pământ, s-au remarcat unitățile de învățământ din comunele: Boereni, Afumați, Bistret, Daneți, Radovan, Dăbuleni, Malu Mare, Băilești, Leu, Gogoșu, Amărăștii de Jos, Castranova, Coțofenii din Dos, Dioști, Gîrgița, Terpezița, Virtop, Calafat, Filași. În această

perioadă, în vederea bunei organizări a activității viitoare, la nivelul școlilor coordonatoare, colectivele de cadre didactice se preocupă de reorganizarea comisiilor de practică, ce vor organiza și conduce pregătirea practică a elevilor în strînsă concordanță cu obiectivele programelor prioritare din agricultură, de creștere a animalelor mici și a viermelor de mătase.

Analizînd acum, la încheierea acestui an școlar, rezultatele acțiunii la care ne-am referit, putem aprecia că ea a contribuit în bună măsură la ridicarea calității pregătirii elevilor, la o mai temeinică cunoaștere de către aceștia a cerințelor muncii în agricultura modernă și, nu în ultimul rînd, la sporirea numărului celor ce doresc să se pregătească pentru a fi muncitori agricoli. Pe baza experienței acumulate, în viitorul an de învățământ ne propunem ca, pe linia integrării învățământului cu cercetarea și producția, să încheiem un contract de cercetare științifică cu cele opt sectoare

de cordonare din județ, pe tema „Integrarea învățământului gimnazial din mediul rural, cu cercetarea și producția, în vederea pregătirii forței de muncă la nivelul cerințelor noii revoluții agrare”, cuprînzînd cadre din liceele agroindustriale și de la Universitatea din Craiova. De asemenea, ne vom preocupa, în continuare, de modernizarea și dezvoltarea funcționalității laboratoarelor, cabinetelor, a atelierelor de instruire practică de la nivelul unităților de învățământ și din întreprinderi, pentru integrarea cadrelor didactice în viața social-economică a localităților.

Optimizarea activității de integrare a școlii în viața economică a comunelor se realizează numai prin efortul colectiv al cadrelor didactice și specialiștilor, dăruiți misiunii de educatori comuniști.

Prof. CONSTANTIN M. POPA
inspector școlar, Inspectoratul Școlar
al județului Dolj

Temelii solide pentru activitatea viitoare

Înglobîndu-se în preocuparea constantă pentru realizarea progresului școlar, obținerea în acest an a unor performanțe deosebite a devenit firească, ea constituind rezultatul unui sistem complex de măsuri pe care le-am întreprins de-a lungul anilor, al efortului creator depus de cadrele didactice.

Ce înseamnă pentru noi performanță? O activitate de perfecționare continuă a pregătirii elevilor, astfel ca rezultatele să poată fi evaluate concret, prin premii la concursurile școlare, prin lucrări deosebite prezentate la concursurile de creație tehnico-științifică, prin acumulările de cunoștințe și deprinderi care fac ca absolvenții noștri, actualmente studenți sau angajați în cîmpul muncii, să se remarcă printr-o activitate deosebită în domeniul de vîrf. Realizăm activitatea, atât de pregătire generală, cit și pentru performanță, cu elevi care provin din întreg județul nostru, colaborînd sistematic cu școlile gimnaziale, prin activități deosebite în această direcție.

Modalitățile de lucru sînt multiple. În primul rînd, subliniez colaborarea sistematică, temeinică, a profesorilor de diferite specialități. Apoi, abordarea celor mai moderne modalități de predare, introducerea cursului de inițiere în informatică, organizat în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean și Centrul Teritorial de Calcul, pentru profesorii de matematică și fizică. Colaborăm, de asemenea, cu cadrele universitare de la Institutul de Învățământ Superior din Baia Mare, prin participarea la sesiuni comune de referate și comunicări și angajarea unor contracte comune de cercetare, la finalizarea cărora sînt cuprinși și elevii cu rezultate deosebite. Colaborarea s-a materializat, între alte rezultate, prin obținerea, în ultimii doi ani, a două premii I la fizică și un premiu I la matematică, la faza națională a sesiunii de referate și comunicări a elevilor.

Elevilor noștri în general, dar, cu deosebire celor prezenți în confruntări internaționale de fizică și chimie (care presupun și o probă practică de laborator), le-a fost deosebit de utilă buna pregătire în programare, pe care școala, împreună cu specialiștii de la Centrul Teritorial de Calcul, le-a asigurat-o. În vederea antrenării la o activitate cit mai complexă și bogată care urmărește să le dezvolte gîndirea matematică, spiritul creator, să-i stimuleze în munca de cercetare, de investigare,

în căutarea unor soluții și modalități originale în realizarea lucrărilor practice sau a rezolvării de probleme, catedra de fizică a inițiat, săptămînal, un concurs de rezolvări de probleme cu un înalt grad de dificultate, rezolvatorii frunțași fiind premiați la sfîrșit de trimestru. Toți câștigătorii topului din acest an școlar au obținut la faza finală a concursului premii sau mențiuni. Inițiativa a fost preluată și de catedra de matematică, obținînd aceleași bune rezultate. În preocupările conducerii școlii a intrat păstrarea unui climat de muncă stimulant pe tot parcursul anului școlar (nu numai în perioada concursurilor școlare), degrevarea de alte sarcini a cadrelor care lucrează cu elevii selecționați pentru diferite competiții școlare. Activitatea propriu-zisă pentru performanță demarează la început de an școlar prin selectarea în loturile de performanță în primul rînd a elevilor cu rezultate foarte bune la nivel național, din anii anteriori, și apoi a elevilor selecționați în urma unor testări repetate cu subiecte riguroase alese. Cu elevii din loturi se lucrează în grup și individual și sînt verificați periodic prin probe teoretice și practice. Acordăm atenție deosebită și alcătuirii, în vederea participării la concursurile pe discipline, colectivelor de elevi pe clasă, deoarece rezultatele bune s-au realizat în clasele în care interesul pentru performanță a fost diversificat. Acest mod de lucru a făcut ca, de pildă, într-o singură clasă — a XII-a C — să avem elevi premiați la toate disciplinele de învățămînt la care se dă concurs.

Firește, rezultatele obținute ne obligă la menținerea unei ștachete din ce în ce mai ridicate în pregătirea elevilor. În acest scop, în cadrul catedrelor se va analiza detaliat modul în care, în anul școlar viitor, vom spori calitatea pregătirii elevilor, antrenînd și stimulînd tot mai mulți în participarea, mai ales la faza de masă a concursurilor. Vom diversifica, de asemenea, formele de pregătire a elevilor printr-o mai bună valorificare a activității cercurilor pe materii, a activităților din cadrul practicii în producție. Menținînd colaborarea rodnică cu institutul de învățămînt superior, vom găsi noi forme de antrenare a elevilor în activitatea de cercetare.

Prof. VIORICA-LIVIA POP
directoarea Liceului de Matematică-Fizică
„Gheorghe Șincai” din Baia Mare

Climat favorabil pentru o muncă de calitate

Cifrele, se spune, sînt grăitoare. În anul școlar încheiat indicatorii de promovabilitate și frecvența i-am realizat în proporție de sută la sută, iar 80% din copiii școlii au obținut medii de la opt în sus. La fazele republicane ale olimpiadelor școlare, am obținut locul I, II și mențiuni la matematică, fizică și limba și literatura română, foarte mulți absolvenți ai școlii noastre reușind cu succes la probele de verificare a cunoștințelor din treapta I de liceu. Cum și ce a determinat obținerea acestor rezultate? Mai întîi, s-a edificat în școală un climat favorabil emulației, la toate nivelele. Cadrele didactice ale școlii au acordat o deosebită atenție perfecționării și autoperfecționării, majoritatea fiind preocupați de găsirea unor formule originale pentru transmiterea și asigurarea unei receptări creatoare a cunoștințelor. Această receptare creatoare este una dintre cheile bunelor noastre rezultate. Ei învățăm pe copii, nu numai să învețe, ci le descifrăm limbajul științelor, al tehnicii, al pregătirii pentru viață al artelor, spre a le forma o personalitate complexă, o cultură generală temeinică. Ne preocupăm și pregătirea pentru producție a elevilor, care se realizează atât prin lecții în cabinete, laboratoare și ateliere cit și în afara lor. Tineretul nu este valoros doar prin ceea ce este, ci și prin ceea ce știe. A ști, are astăzi o geografie variabilă, și un nou sens. Sensul stimulării și înaintării pe acest drum al muncii creatoare. Noi ne străduim să-l relevăm copilor noștri și printr-o pregătire coresponsabilă în cercuri pe obiecte. În activitatea acestor cercuri s-a realizat o atmosferă propice receptării creative. Aici, școlarii sînt stimulați să abordeze teme noi, probleme cărora să le găsească

soluții originale. Efervescența aceasta, permanentă asaltare a ideilor, dar, mai ales, înțelegerea necesității însușirii temeinice a cunoștințelor, fără de care ideile și soluțiile originale nu vin, iată coordonatele acestui tip de învățare pe care noi îl promovăm. Astfel, conversația maieutică, asociată cu elemente de problematizare, de „braing storming”, dețin o pondere importantă în desfășurarea cercurilor pe obiecte, a meditațiilor organizate în școala noastră. Cercurile artistice, cele sportive, diversifică activitatea școlii noastre, cultivă sensibilitatea, făuresc caracter puternic, întregesc formarea personalității elevilor.

În viitorul an școlar, pornind de la finalitățile actului educațional, sintetizînd experiența didactică valoroasă a dascălilor noștri, inovînd, adecvînd metodele la conținutul învățării, ne propunem să realizăm, odată cu ridicarea permanentă a nivelului general de cunoștințe al elevilor, descoperirea și redescoperirea elevilor talentați, valorificarea superioară a cunoștințelor lor prin concursurile școlare. Un deziderat de viitor al nostru este acela ca și în anul școlar 1987—1988, rezultatele muncii elevilor să confirme buna pregătire a cadrelor didactice, să justifice dăruierea cu care aceștia înțeleg să-și facă datoria. Dorim să menținem și în anul școlar viitor climatul propice învățării, emulației, să înbinăm instrucția cu educația, să optimizăm relația școală-familie.

Vrem ca Școala Nr. 28 din Galați să-și mențină și să-și sporască faima bună în folosul elevilor, al părinților lor și al întregii societăți.

Prof. EMIL BARARU
directorul Școlii Nr. 28 din Galați

MODALITĂȚI DE TRANSPUNERE ÎN PRACTICĂ A UNEI STRATEGII DIDACTICE PENTRU RIDICAREA CALITĂȚII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

La sfârșitul lunii iunie a.c., a avut loc la Liceul de Matematică-Fizică „Gh. Lazăr” din București sesiunea de comunicări științifice a cadrelor didactice. Organizată în cadrul Laboratorului de didactică experimentală al Inspectoratului Școlar al Municipiului București (sectorul 5), această manifestare a încununat activitatea de cercetare din actualul an școlar al cadrelor didactice din mai multe unități de învățământ bucureștene: Școlile Nr. 139, 281, 143, 136, 188, 280, 150, 103, 127, 141, 131, 148, 126, 147 și Liceele „Gh. Lazăr”, „Dimitrie Bolintineanu” și Industrial Nr. 35.

Axată pe o temă prioritară a învățământului nostru, referitoare la una dintre modalitățile de sporire a randamentului școlar al elevilor, cercetarea cu tema „Învățarea eficientă” a fost coordonată la nivelul sectorului 5 de prof. Elvira Iancu, inspector școlar coordonator și îndrumată metodologic de dr. Eugen Noveanu, profesor la Liceul „Gh. Lazăr” din București.

În cadrul ședinței în plen au prezentat comunicări: prof. Elvira Iancu — „Investigarea experimentală a procesului de instruire — cale de ridicare a nivelului la învățatură al elevilor”; prof. dr. Eugen Noveanu: „Învățarea eficientă ca strategie didactică” și Natalia Hornet, directoroarea Școlii Nr. 139: „Cercetarea la nivelul unității școlare — între teorie și practică”. În cele trei secții, cadrele didactice participante la cercetare au comunicat unele rezultate ale investigațiilor obținute în activitatea de instruire la diferite discipline de învățământ, semnificative pentru progresul școlar al elevilor.

În paginile de față publicăm câteva dintre aceste comunicări.

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ CA STRATEGIE DIDACTICĂ

Constientizarea faptului că între expectanțe, pe de o parte, și rezultatele instruirii, pe de altă parte, discrepanțele cresc — în pofida „șcientizării” activităților educaționale — a pus în fața pedagogiei mondiale necesitatea proiectării unor demersuri educaționale mai eficiente, în primul rând, în ceea ce privește puterea de „acoperire”. De cuprindere aproape a tuturor elevilor.

Numeroasele investigații experimentale desfășurate în ultimele decenii au condus la conturarea unui model de organizare a practicii educaționale, al cărui randament este semnificativ superior formelor tradiționale de instruire (model cunoscut sub denumirea de „învățare deplină”, „în clasă” (mastery learning). Dincolo de diferențele determinate de pozițiile inițiale sau de concretizarea formelor de transpunere în practica școlară, acest model se definește prin următoarele caracteristici:

a) organizarea procesului se centrează pe învățare, adică pe activitatea desfășurată de elev; activitatea educatorului se subordonează strategiei de învățare proiectate în raport cu obiectivele prestabilite;

b) diferențele dintre elevi în ceea ce privește stăpânirea materiei pot fi reduse prin crearea unor condiții favorabile de învățare, prin intensificarea activității independente;

c) fiecare elev poate atinge nivele superioare ale obiectivelor instruirii în cazul în care, ca urmare a evaluărilor formative, activitatea de învățare este reglată cu instrumente adecvate;

d) sesizarea de către fiecare elev a progresului asigură un plus de motivație pentru activitatea de învățare.

Modelul învățării deplină este cunoscut în țara noastră mai ales prin cele două variante experimentate: la Iași sub îndrumarea prof. Ioan C. Roman¹⁾ și la București, sub coordonarea conf. univ. dr. Ioan Jinga și dr. Ion Negreț²⁾. În ultimii doi ani școlari, „învățarea eficientă” a constituit și principala temă de cercetare coordonată a Laboratorului de didactică experimentală al Inspectoratului Școlar al Municipiului București (sector 5).

Realitățile școlii noastre si disponibilitățile colectivelor de cercetare au determinat o coloratură specifică a modului învățării eficiente. Rămânând în întregime valabile caracteristicile menționate mai sus, organizarea propriei-zise a învățării se realizează astfel:

a) activitatea de studiere a unui capitol (curs) se realizează pe moduli — unități de 1-2-3 ore, cu obiective distincte, finalizate prin evaluări formative;

b) în cadrul fiecărui modul — în raport cu obiectivele specifice — se realizează — o activitate frontală (a profesorului cu toată clasa) cit și o activitate independentă cu fișe de lucru, diferențiate pe nivele. În acest scop, obiectivele se operationalizează atât la nivelul maxim (prevederile programei), cit și la nivelul minim (strictul necesar pentru a putea continua instruirea). Pentru fiecare element prevăzut pentru însușire se elaborează sarcini de lucru diferențiate, la trei nivele de exersare: minim, mediu, maxim. Acolo unde conținutul permite, se organizează și o activitate de grup: 4-6 elevi lucrează împreună, dar cu sarcini diferențiate, pentru rezolvarea unei sarcini comune.

c) datele obținute după evaluarea formativă permit poziționarea fiecărui elev în raport cu obiectivele instruirii; prin lucrul cu fișele de reînvățare (recuperare, corectare), elevii sunt ajutați să progreseze cit mai mult spre telul final.

d) după ultimul modul al capitolului, are loc o evaluare sumativă, ca putând oferi, în cele mai multe cazuri, datele necesare intrării în studierea capitolului următor.

Demersul poate fi redat ca în schema de pe coloana alăturată.

Acest demers trebuie considerat nu o schemă fixă, ci o strategie: informațiile

dobândite la un moment dat pot si trebuie folosite la transpunerea în practică a momentului următor. Si aceasta, cu atât mai mult, cu cât restricțiile (condițiile) de realizare sint extrem de diverse. În plus, considerînd drept elemente determinante ale eficienței acestei strategii — a. intensificarea activității independente ale elevilor si b. reglarea învățării cu instrumente diferențiate, — se oferă educatorilor posibilitatea de a căuta noi forme si instrumente de lucru. Astfel, în cercetarea noastră s-au conturat, ca elemente specifice, noi, instrumentele diferențiate pe nivele (fișe de exersare), fișele T (de explicații teoretice, la care elevii recurg atunci cînd acestea lipsesc din manuale, cînd au fost studiate în anii precedenți sau cînd reprezintă sinteze ale unor capitole), fișele pentru activitatea de grup (cu sarcini diferențiate, după nivelul de pregătire al elevilor).

Rezultatele investigațiilor întreprinse în acest an școlar în mai multe unități de învățământ (învățământ primar — 9 școli, învățământ gimnazial si liceal — 11 școli) relevă următoarele tendințe generale:

a) cunoașterea de către elevi a obiectivelor spre care tind, evaluarea progresului lor în raport cu aceste obiective, asocierea progresului personal al elevilor cu activitatea de învățare (mai ales cea independentă) sporesc satisfacția lor pentru munca depusă, încrederea în capacitatea de asimilare a materiei;

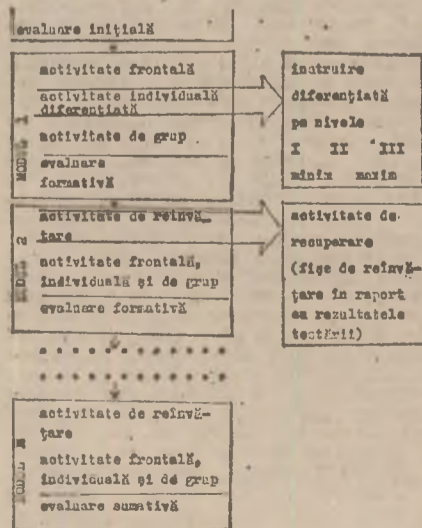
b) folosirea unor instrumente de lucru diferențiate asigură fiecărui elev posibilitatea de a progresa si de a-si forma deprinderi de muncă (de învățare);

c) în colectivele unde perioadele de instruire au fost mai lungi, se observă o restrîngere a amplitudinii distribuției elevilor după nivelul de cunoștințe; cu alte cuvinte, clasa se omogenizează, se reduc diferențele dintre elevii cu cele mai bune rezultate si cei cu cele mai slabe rezultate.

d) curba rezultatelor se deplasează ușor spre dreapta, în unele colective avînd o tendință semnificativă spre J; aceasta înseamnă creșterea numărului de elevi cu rezultate superioare; în toate colectivele depășirea performanțelor presupuse de obiectivele minime a fost cu mult superioară în raport cu instruirea tradițională.

Articolele subsumate acestui scurtă introducere prezintă câteva dintre instrumentele elaborate în viziunea colectivului nostru de cercetare. Evident, spațiul nu ne permite să prezentăm toate instrumentele, nici măcar pentru un capitol luat în întregime. Ne vom rezuma la expunerea citorva dintre cele mai semnificative.

În încheiere, citeva recomandări sintactice pentru cei ce vor încerca să pună în practică strategia învățării eficiente:

1. formulați obiectivele de o manieră relevantă atât pentru profesor, cit și pentru elevi;

2. evaluați cit mai des progresul fiecărui elev;

3. centrați întreaga activitate din clasă pe învățare (de către elev), nu pe expunerea materialului (de către profesor);

4. asigurați materialele necesare lucrului în clasă si acasă;

5. creați o atmosferă optimistă, de încredere în capacitatea de progres a fiecărui elev;

6. porniți de la nivelul real al elevilor;

7. restrîngeți explicațiile, dar asigurați căile si materialele prin care elevii vor ajunge la însușirea cunoștințelor;

8. stimulați inițiativa elevilor;

9. permiteți elevilor să colaboreze în rezolvarea unor sarcini;

10. adevăratul „spectacol” îl reprezintă munca de învățare a fiecărui elev (citit, conceput, completat, experimentat, analizat, sintetizat, rezolvat), în raport cu nivelul său de pregătire.

1) Pentru istoricul problemei în detaliu, a se vedea: „Învățarea deplină. (Infor-

mare tematică, nr. 7) București, Biblioteca Centrală Pedagogică, 1983; Cezar Birzea, La pedagogie du succes, Paris, PUF, 1982.

2) Ioan C. Roman, Învățarea în școală sau „învățarea deplină” si „pedagogia succesului”, Revista de pedagogie nr. 5, 6, 8, 9 si 10, 1985. A se vedea, de asemenea Radu Ion T., Strategii de evaluare a procesului didactic, Revista de pedagogie, nr. 4, 1984; Bunescu V., Orientări în didactica contemporană, Revista de pedagogie nr. 11, 1980; Bunescu V., Cercetări privind eficacitatea procesului de învățământ, Revista de pedagogie, nr. 6, 1983; Ionescu, M., Lectia între proiect si realizare, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.

3) Ioan Jinga, Învățarea eficientă — obiect al cercetării psiho-pedagogice si al practicii curente, Forum, nr. 2, 1987; Negreț, I., Un model de diferențiere si motivare a instruirii, premise teoretice, Revista de pedagogie, nr. 3, 1985; Negreț I., Un model de diferențiere si motivare a instruirii în vederea învățării complete în clasă si a determinării eficacității generale a instruirii, Revista de pedagogie nr. 4, 1985.

Prof. EUGEN NOVEANU
doctor în pedagogie

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ — CLASA A V-A

Sarcini de învățare raportate la obiective

Prima etapă a proiectării demersului instructiv l-a constituit studiul cerințelor programei privind complementul; conținutul acesteia a fost transpus în obiective operationale (divizate pe trei ore), în funcție de nivelul la care sint atinse.

Unitatea de instruire I

Conținutul prevăzut de programa școlară: 1. Definiția complementului (actualizare din ciclul primar); 2. Sistematizarea cunoștințelor prevăzute la capitolul „Morfosintaxă” despre părțile de vorbire care îndeplinesc funcția de complement: — substantivul în cazul acuzativ, cu sau fără prepoziții; substantivul în cazul dativ care determină verbe; pronumele personal în cazurile acuzativ, dativ, care determină verbe; adverbul de loc, de timp si de mod; 3. Exerciții aplicative. Construcții de contexte corespunzătoare.

Obiective operationale de nivel minim. La sfârșitul unității de instruire, elevii vor fi capabili: 01: Să definească complementul ca parte secundară de propoziție care determină un verb; 02: Să identifice, în texte date, substantive în cazul acuzativ, cu sau fără prepoziții, care determină verbe, deci sint complemente; 03: Să identifice în contextele date substantive în cazul dativ, care determină verbe, punînd întrebarea corespunzătoare; 04: Să identifice în propozițiile date pronume personale în cazurile acuzativ si dativ, care determină verbe, punînd întrebările corespunzătoare; 05: Să identifice adverbele de loc, timp, mod din contexte date, precizînd funcția lor sintactică.

Obiective operationale de nivel mediu: 06: Să clasifice complementele subliniate într-un text, în funcție de părțile de vorbire prin care sint exprimate; 07: Să precizeze, prin generalizare, prin ce părți de vorbire pot fi exprimate complementele. 08: Să completeze un text lacunar cu complemente, avînd date întrebările la care acestea răspund.

Obiective operationale de nivel maxim: 07: Să precizeze, prin generalizare, prin ce părți de vorbire pot fi exprimate complementele; 08: Să completeze un text lacunar cu complemente, avînd date întrebările la care acestea răspund; 09: Să compună propoziții dezvoltate, care să conțină complemente exprimate prin: substantive în acuzativ si dativ, pronume personale în acuzativ si dativ, adverbe, pe baza unor scheme indicate.

Unitatea de instruire II

Conținutul prevăzut de programa școlară.

1. Complementele circumstanțiale de loc, de timp si de mod: definiții; întrebările la care răspund; prin ce sint exprimate; substantive în cazul acuzativ cu sau fără prepoziții, adverbe cu sau fără prepoziții.

2. Exerciții de recunoaștere, de analiză; 3. Funcția complementelor circumstanțiale.

Obiective operationale de nivel minim: 01: Să definească complementele circumstanțiale (complemente care indică locul, timpul, modul, acțiunii exprimate de verb), precizînd întrebările la care răspund; 02: Să identifice în texte date complementele circumstanțiale de loc, punînd întrebările corespunzătoare; 03: Să identifice în propoziții date, complementele circumstanțiale de timp, punînd întrebările corespunzătoare; 04: Să identifice în texte date complementele circumstanțiale de mod, punînd întrebările corespunzătoare; 05: Să aplice regulile de punctuație ale complementelor circumstanțiale, în funcție de poziția acestora.

tora în propoziție: 06: Să clasifice complementele circumstanțiale subliniate într-un text, în funcție de părțile de vorbire prin care sint exprimate; 07: Să clasifice complementele circumstanțiale dintr-un text dat, în funcție de felul lor.

Obiective operationale de nivel maxim: 08: Să completeze un text lacunar cu complemente circumstanțiale, corespunzătoare întrebărilor date; 09: Să analizeze complementele circumstanțiale dintr-un text dat, conform tabelului indicat (complementul, felul, verbul pe care îl determină, partea de vorbire prin care se exprimă).

Unitatea de instruire III

Recapitulare frontală; Aplicarea testului sumativ.

În prima oră — prin activitate frontală, am asigurat actualizarea cunoștințelor-ancoră, necesare trecerii la predarea-învățarea complementelor circumstanțiale: definiția complementului — însușită din ciclul primar — si cunoștințele dobîndite la capitolul de morfosintaxă: substantivul si pronumele personal în cazurile acuzativ-dativ cu funcția sintactică de complement; adverbul. Timpul de 15 minute a permis actualizarea orăii a cunoștințelor si ilustrarea părților de vorbire prin care se poate exprima complementul, pe baza unui text scris la tablă. În următoarele 15 minute a urmat instruirea diferențiată pe nivele de obiective (minime, medii, maxime), care a avut drept scop exersarea si aplicarea cunoștințelor, prin sarcini de instruire axate pe obiectivele operationale prevăzute pentru unitatea de instruire UI.

Au fost administrate fișele nr. 1 (de nivel minim), nr. 2 (de nivel mediu), nr. 3 (de nivel maxim).

Pentru a constata dacă toți elevii au asigurate cunoștințele necesare trecerii la unitatea următoare de instruire, în ultimele 20 de minute ale orei am aplicat Testul nr. 1 de evaluare formativă.

În a doua oră — în funcție de rezultatele evaluării formative, în primele 20 minute am realizat instruire corectivă. Pentru aceasta, am administrat fișe de recuperare diferențiate în funcție de obiectivele neatînse si Fișa 0, destinată elevilor care au rezolvat corect toate cerințele testului.

Lecția a continuat cu predarea noilor cunoștințe despre complementul circumstanțial (activitate frontală), 15 minute, si cu instruire diferențiată pe nivele de obiective (15 minute).

S-au dat elevilor, ca temă pentru acasă, exerciții din manual, prevăzute la tema: „Complementul circumstanțial”.

Ora a treia a început prin verificarea temelor date pentru acasă (5 minute). În continuare, s-a aplicat testul formativ nr. 2 (20 minute). Pentru a se respecta timpul prevăzut de programa școlară, verificarea corectitudinii de rezolvare a itemilor s-a făcut prin autoevaluare. Elevii si-au confruntat răspunsurile date cu răspunsurile corecte, proiectate la retro-proiector, completînd, sub supraveghere, cu semnul + răspunsurile corecte. Aceasta modalitate de lucru a permis ca, într-un timp minim, (5 minute), să se aplice fișele de recuperare pentru obiectivele nerealizate. Activitatea pe fișe de recuperare si pe Fișa 0 nu a putut fi terminată în cele 20 minute rămase din ora de curs, fapt pentru care, aceasta a continuat, ca temă pentru acasă, pe lângă repetarea cunoștințelor teoretice de la întregul capitol din manual.

Testul sumativ s-a aplicat într-o oră prevăzută de programa școlară „la dispoziția profesorului”. Ora a început cu o re-

capitulare orală — 10 minute, 40 minute fiind rezervate testului.

Programul corectiv în urma testului sumativ s-a realizat în primele 15 minute din ora destinată următoarei unități de instruire, prin activitate frontală, greseliile în rezolvarea itemilor propuși nefiind esențiale pentru atingerea obiectivelor minime sau medii, prevăzute la începutul activității de instruire.

Pornind de la convingerea că activitatea diferențiată asigură în gradul cel mai înalt progresul școlar al tuturor elevilor, am acordat o atenție deosebită elaborării instrumentelor necesare diferențierii instruirii în timpul experimentului. În acest scop, am conceput:

1 — Fișa de instruire pe nivele de obiective — aplicată imediat după activitatea de instruire frontală în scopul antrenării intense a fiecărui elev în activitatea de învățare, de exersare a comportamentelor indicate de obiectivele operaționale stabilite pentru fiecare unitate de instruire.

2 — Fișa de recuperare (dezvoltare), — aplicată ca program corectiv, în urma evaluării formative, pentru ca toți elevii să atingă obiectivele minime, necesare trecerii la o nouă unitate de instruire, prevenind astfel rămânerea în urmă la învățatură.

Pentru „învățarea eficientă” a conținuturilor capitolului, am elaborat două seturi de câte trei fișe de instruire diferențiate pe nivele de obiective: Fișele nr. 1, 2, 3 pentru prima unitate de instruire și Fișele nr. 1 (II), 2 (II), 3 (II) — pentru a doua unitate de instruire.

Fișele au cuprins sarcini de învățare, în concordanță cu obiectivele operaționale ale unităților, stabilite pe trei nivele: minim, mediu și maxim. Astfel, fișele nr. 1 și 1 (II) au asigurat elevilor sarcini pentru atingerea obiectivelor minime, fișele nr. 2 și 2 (II) au exersat comportamentele formulate în obiectivele medii, iar fișele nr. 3 și 3 (II) au condus la realizarea obiectivelor maxime.

Unele sarcini din fișele de nivel minim au fost preluate de fișele de nivel superior, atunci când acestea au fost indispensabile atingerii obiectivelor medii sau maxime, sau erau obligatorii pentru toți elevii. Pentru a releva modul de elaborare a fișelor de instruire diferențiate pe nivele, voi prezenta în paralel, fișa nr. 1 (II) de instruire pentru nivel minim de obiective și obiectivele operaționale corespunzătoare, formulate pentru a doua unitate de instruire.

Obiectivele operaționale de nivel minim: 01: Să definească complementele circumstanțiale drept complemente care indică locul, timpul sau modul acțiunii exprimate de verb, precizând întrebările la care răspund:

Sarcini de învățare propuse de Fișa nr. 1 (II); S1 (01) — Completează definiția de mai jos cu cuvintele care lipsesc! Dacă nu-ți amintesti, ajută-te de manual, pag. 314 (scris cu roșu). „Complementele care arată... sau... acțiunii verbului se numesc complemente... de... de... sau de... S2 (01) — Scrie în tabelul următor întrebările la care răspund complementele de loc, de timp, de mod. (Dacă nu îți le amintesti pe toate, vezi manualul, pag. 114, 115, 116 scris cu roșu). 02: Să identifice în propoziții date complementele circumstanțiale de loc, punind întrebările corespunzătoare; 03: Să identifice în texte date complementele circumstanțiale de timp, punind întrebările corespunzătoare; 04: Să identifice în text dat complementele circumstanțiale de mod, punind întrebările corespunzătoare; 05: Să clasifice complementele circumstanțiale subliniate într-un text, în funcție de felul lor: de loc, timp și mod.

Sarcini de învățare: S3 (02, 03, 04, 05): Subliniază complementele circumstanțiale din textul de mai jos și grupează-le în tabel, în funcție de felul lor: „Seara, lumina nu se mai aprinde la far. Uneori se mai întâmplase astfel. Bătrâna, lângă apă, rămase până târziu în același loc.”

06: Să clasifice complementele circumstanțiale subliniate într-un text, în funcție de partea de vorbire prin care sint exprimate.

Sarcini de învățare: S4 (06) — În propozițiile următoare, complementele circumstanțiale sint subliniate. Grupează-le în două coloane, după partea de vorbire prin care sint exprimate: adverbe și substantive în acuzativ.

a) Dăminea se auzea până la cabană fluierul trenului; b) Într-o zi mă plimb alene prin parc; c) Copiii cu hârnicie strungeau toate spicele de pe miriște.

07: Să aplice regulile de punctuație ale complementelor circumstanțiale, în funcție de poziția acestora în propoziție.

Sarcină de lucru: S5 (07): Pune virgulele necesare în propozițiile a, b, c.

ținând seama de poziția complementelor circumstanțiale față de subiect și față de predicat. (Dacă nu-ți amintesti, citește regulile din manual, pag. 317).

Fiind concepute ca instrumente de instruire, fișele diferențiate pe nivele de obiective asigură elemente de sprijin în învățare, sau îl îndeamnă pe elev la munca cu manualul. Trimitera la surse de informare este prezentă în toate fișele pentru nivel minimal.

Fișele de reinvățare (dezvoltare), elaborate în perioada anterioară experimentului pentru fiecare item al testelor de evaluare formativă, considerat nerealizat, au fost instrumentele cu cea mai mare pondere în asigurarea îndeplinirii obiectivelor operaționale de către toți elevii cu care am experimentat „învățarea eficientă”.

Pentru capitolul „Complementul” — clasa a V-a, am elaborat două seturi de șapte și respectiv, șase fișe de reinvățare corespunzătoare numărului itemilor testului nr. 1 și nr. 2.

Pe baza acestor fișe, elevii au fost capabili să rezolve individual sarcinile nerezolvate la teste formative.

Pentru a realiza performanța propusă, le-am structurat în trei părți ce conțin fiecare:

I. explicarea sarcinii din test (considerate nerezolvate) prin elemente de sprijin, sau trimiteri la surse de informație;

II. sarcini cu elemente de sprijin eliminate treptat, în vederea exersării comportamentului precizat de obiectivul operațional neîndeplinit;

III. sarcina corespunzătoare itemului nerezolvat la testul de evaluare formativă, ce va fi rezolvată de elev, pe baza exersării anterioare.

Exemplific cu Fișa de reinvățare I (Unitatea de instruire II)

FIȘA DE REINVĂȚARE I (Unitatea de instruire II)

La primul punct din testul nr. 2, ai avut de scris definiția complementelor circumstanțiale. Vezi reuși să o înțelegi și să o scrii corect, rezolvând cu atenție următoarele teme:

1. Deschide manualul la pag. 314. Citește cu atenție definiția de sus, scrisă cu roșu!

2. Completează definiția complementelor circumstanțiale, de mai jos! (Dacă nu știi, te poți ajuta de manual.)

„Complementele care arată... și... se numesc complemente... de... de... și de...”

3. În propozițiile următoare, sint scrise cu litere mai groase complementele circumstanțiale de loc, care determină verbele. Scrie între paranteze întrebările la care răspund aceste complemente!

a) În parcu înflorit teii. (...)

b) Trenul se îndreaptă spre Sinaia (...)

c) Bunicul vine de la Brașov (...)

d) Pînă la școală ajung repede (...)

4. Completează spațiile libere de mai jos:
Complementele: În parc, spre Sinaia, de la Brașov, pînă la școală arată... acțiunii exprimate de verbele: au înflorit, se îndreaptă, vine, ajung. Ele sint, deci, complemente...

5. În propozițiile următoare, sint subliniate complementele circumstanțiale de timp. Indică prin săgeată verbele pe care le determină și scrie între paranteze întrebările la care răspund!

a) Toamna se numără bobocii (...)

b) Dintotdeauna trăim pe aceste meleaguri (...)

c) El învață pînă seara (...)

6. Completează spațiile libere de mai jos (Complementele toamna, dintotdeauna, pînă seara, determină verbele: (... și (... arătând acțiunii verbului. Ele sint deci, complemente... de...)

7. În propozițiile următoare sint subliniate complementele circumstanțiale de mod. Scrie între paranteze întrebările la care răspund!

a) Am citit mult în anii de școală (...)

b) Daniela învață cu sîrguință (...)

Completează! Cuvintele: mult, cu sîrguință, determină verbele: (... și (... arătînd acțiunii.

8. Încearcă acum să scrii singur definiția complementelor circumstanțiale de loc, timp, mod!

Pentru predarea-învățarea capitolului „Complementul”, au fost elaborate 18 fișe de lucru.

Prof. VICTORIA PĂDUREANU
inspector la Inspectoratul Școlar
al Municipiului București

0₁ — Să scrie numere din clasele unităților, miilor, milioanei;

0₂ — Să stabilească semnificația cifrei zero „0”;

0₃ — Să formeze șirul crescător, descrescător al numerelor naturale;

0₄ — Să ordoneze crescător, descrescător anumite numere date;

0₅ — Să descompună în clase și ordine numere date;

0₆ — Să transcrie corect în cifre numere date și în litere, ținînd seama de clase și ordine;

0₇ — Să compare perechi de numere naturale;

0₈ — Să cunoască vecinii unui număr dat;

0₉ — Să redea un număr, cunoscîndu-l vecinii;

0₁₀ — Să scrie numere, folosindu-se de cifrele date;

0₁₁ — Să diferențieze numere pare de numere impare.

În funcție de aceste obiective, am proiectat învățarea capitolului împărțîndu-l în două subcapitole:

a) Numere scrise cu patru cifre (în care am recapitulat în mare parte cunoștințele însușite în clasele anterioare) (3 ore);
b) Numere scrise cu mai multe cifre (inclusiv ordinul 9 al sutelor de milioane), (16 ore).

Înainte de a începe studiarea capitolului, am verificat cunoștințele elevilor, care trebuiau cunoscute din anii anteriori, printr-un test inițial. Am presupus că elevii ar trebui să poată: să diferențieze numere formate din 2—3 cifre; să înregistreze în tabel numere formate din 2—3 cifre; să descompună numere naturale formate din 2—3 cifre; să ordoneze crescător numere date; să afle vecinii numerelor date; să compare numere date.

Fișele de recuperare cu care am lucrat după test au conținut exerciții variate, cu ajutorul cărora elevii au reușit să-și reamintească majoritatea cunoștințelor de care aveau nevoie.

Bazîndu-mă pe cunoștințele verificate ale elevilor, am trecut la predarea subcapitolului 1: „Numere scrise cu 4 cifre”. Pentru acest subcapitol, am orientat învățarea în vederea atingerii tuturor obiectivelor menționate (0₁—0₁₁).

Instrumentele de muncă independentă au avut un avantaj esențial, acela că au fost elaborate în conformitate cu obiec-

tivele instructiv-educative prevăzute în programa școlară, permițînd exersarea de către elevi a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor la diferite nivele de însușire a lor. Exersarea s-a făcut în mod susținut și planificat, în condițiile unei activizări permanente și efective a fiecărui elev, antrenînd atît informația stocată, cit și cea operațională.

Aplicarea sistematică a fișelor de lucru în procesul de învățămînt a asigurat însușirea corectă nu numai a cunoștințelor, ci și a sistemelor de operații ale gîndirii.

Experiența dobîndită în cadrul cercetării m-a ajutat să constat că orice fișă trebuie să conțină sarcini de: **recunoaștere** a obiectelor, fenomenelor, legităților, **reproducere** a unor legi, reguli; **aplicare** a cunoștințelor însușite.

În vederea diferențierii activității cu elevii, potrivit cerințelor concrete, de la caz la caz, putem folosi fișe de tipuri diferite din punct de vedere al structurii și al gradului de dificultate.

a) Primul tip de fișe sint cele cu **conținut comun și, respectiv, cu sarcini unice**. O asemenea fișă conține un număr de sarcini esalonate în ordinea crescîndă a dificultăților, din care elevul poate rezolva o parte sau toate, potrivit nivelului de cunoștințe și ritmului propriu de muncă.

O particularitate esențială a unei astfel de fișe rezidă în faptul că primile sarcini se referă la cunoștințe de bază: recunoașterea, identificarea, denumirea, reproducerea unei părți din întreg, a unui obiect, fenomen, lege, iar rezolvarea lor este obligatorie de către toți elevii.

Diferențierea, în acest caz, constă în faptul că fiecare elev lucrează atît cît știe și în ritm propriu.

b) Al doilea tip de fișe de lucru sint cele cu **conținut unic, dar cu sarcini avînd diferite nivele de dificultate**. În aceste fișe se introduce informații și puncte de sprijin diferențiate pentru categorii de elevi, astfel încît devin mai accesibile acele sarcini care sint însoțite de mai multe informații privitoare la rezolvarea lor.

c) Al treilea grup de fișe, și cel mai des întîlnit în activitatea noastră, sint cele cu **conținut diferențiat** pe diferite nivele.

Inv. MARIA ȘTEFAN
Școala Nr. 281 din București

(Continuare în pag. a 6-a)

BIOLOGIE — CLASA A VIII-A

Instrumente de lucru adecvate și eficiente

Concretizînd strategia învățării eficiente prin capitolul „Glande cu secreție internă” (Biologie, clasa a VIII-a), ca prim pas, am transpus în obiective operaționale prevederile programei, obținînd următoarele definiții:

După parcurgerea acestui capitol, elevii trebuie să fie în stare:

1. Să definească noțiunea de glandă, ca organ secretor;

2. Să clasifice glandele, diferențînd sensul noțiunilor de glande exocrine, endocrine și mixte;

3. Să definească rolul glandelor endocrine, de armonizare (echilibrare) funcțională a organelor corpului omenesc, pe bază chimică, alături de sistemul nervos;

4. Să definească noțiunea de hormon (hormo — a secreta);

5. Să cunoască cele 6 tipuri de glande endocrine, arătînd de ce ultimele două au rol mixt, pe baza schemei de clasificare; Glande endocrine: hipofiza, tiroida, timusul; glande suprarenale și glande cu rol mixt: pancreasul endocrin, glandele sexuale.

6. Să cunoască sensul noțiunii de funcționalitate: normală, hipofuncție, hiperfuncție a glandei endocrine.

7. Să înțeleagă și să redea pentru fiecare glandă endocrină localizarea în corpul omenesc, hormonii specifici și rolul lor în funcționarea normală a unor organe, aparate, sisteme, prin acțiunea chimică a acestora; dereglări funcționale cu repercusiuni asupra organismului omenesc, în caz de hypo sau hiperfuncție și modul de manifestare.

8. Să cunoască bolile glandelor endocrine și modul de prevenire a acestora.

9. Să cunoască și să definească noțiunea de endocrinologie.

10. Să înțeleagă și să redea contribuțiile aduse de endocrinologul C.I. Parhon la dezvoltarea endocrinologiei românești și mondiale.

În funcție de aceste obiective, demersul instructiv, pe ore, a fost proiectat după cum urmează:

I. Ora întâi: activitate independentă de reluare a unor cunoștințe deja însușite și de învățare a unor elemente specifice acestui capitol.

FIȘA DE LUCRU Nr. 1

1. Completați spațiile punctate:
— Cunoaștem dublul rol integrator al sistemului nervos.
— Acesta integrează ...
— Intervenția sistemului nervos este și ... dar ...

2. Deschideți manualul la pag. 79, citiți și completați!

a) Acțiunea sistemului nervos de coordonare a activității organelor interne fiind de scurtă durată, ea este completată de niște substanțe chimice, cu acțiune ... care se numesc ... și sint produse de ...

organe secretoare numite ... (glande (hormo- ... ; endo- ... krincin- ...)

b) Hormonii sint deversați direct în ... și transportați la ... stimulînd sau frînînd ...

c) Pe lângă acțiunea de coordonare a activității organelor, hormonii intervin în ...

Procesele de ...

d) Secreția de hormoni poate să fie: a) normală b) ... c) ...

3. Făcînd apel la cunoștințele anterioare, faceți o clasificare a glandelor, precizînd denumirea în legătură cu modul de deversare a conținutului și denumiți glandele cunoscute în cadrul fiecărui tip:

Glande exocrine — Exemple ...

și deversează conținutul la ...

Ex. 1 ... 2 ... 3 ...

Glande mixte ... exemple ...

Ex. 4 ... 5 ... 6 ...

Pentru ultimele două tipuri, vezi manualul, pag. 80.

II. Ora a doua: activitate frontală de predare-învățare (glande endocrine, acțiunea hormonilor specifici, boli provocate de dereglări funcționale, igiena, dezvoltarea endocrinologiei românești).

III. Ora a treia: administrarea testului sumativ.

1. Definiți noțiunea de glandă:

2. Completați schema:
Glande din punct de vedere al deversării:

Ex. ...

Ex. 1 ... 2 ... 3 ...

3. Arătați care este rolul glandelor endocrine:

A. Alături de sistemul nervos:
B. Influențează procesele de ... fizică ... și ...

4. Definiți noțiunea de hormon: (hormo — a ...)

precizînd unde sint deversați hormonii și unde sint conduși.

5. Precizați, completînd schema, care sint glandele endocrine, trecînd la sfîrșit pe cele cu rol mixt:

Glande endocrine: 1. ... 2. ... 3. ...

4. Glande cu rol mixt: 5. ...

6. Arătați sensul de funcționalitate: A. Normală; B. ... al glandelor endocrine din punct de vedere al secreției hormonilor.

Prof. CARMEN-CLAUDIA MIRON
directoarea Școlii Nr. 143 din București

(Continuare în pag. a 6-a)

MATEMATICĂ — CLASA A III-A

Elaborarea fișelor de lucru individuale

În cadrul temei de cercetare „Învățarea eficientă”, am experimentat la matematică, clasa a III-a, predarea-învățarea în această manieră a capitolului „Numere naturale mai mari decît 1 000” (20 ore). Plecînd de la programa de matematică pentru clasele I—IV, unde sint formulate obiectivele generale: „Formarea și consolidarea deprinderilor de citire și scriere a numerelor naturale mai mari ca 1 000; sesizarea algoritmului de formare

a ordinului de mărime a unui număr natural; cunoașterea unor reguli practice de comparare a numerelor naturale” — am elaborat un set de obiective operaționale, după atingerea cărora elevii pot:

0₁ — Să recunoască numere formate din mai multe cifre (0—9);

0₂ — Să deducă procedeul de formare (scriere) a numerelor;

0₃ — Să diferențieze numerele din clasele: unităților, miilor, milioanei;

MATEMATICĂ — CLASA A II-A

EXERCIȚII ȘI PROBLEME CU UNITĂȚILE DE MĂSURĂ ÎNVĂȚATE

(proiect de tehnologie didactică)

A. Obiectivele lecției: 0₁ — elevii să știe să enumere categoriile de unități de măsură studiate; 0₂ — să grupeze unitățile de măsură studiate; 0₃ — să dea exemple de mărimi ce se pot măsura cu unitățile de măsură indicate; 0₄ — să compare diferite mărimi; 0₅ — să aplice cunoștințele în rezolvări de exerciții și probleme; 0₆ — să compună probleme după cerințe date; 0₇ — să măsoare cu unități de măsură studiate; 0₈ — să aplice cunoștințele despre mărimi în diferite

situații date; 0₉ — să transfere cunoștințele despre mărimi în situații noi.

B. Mijloacele de învățămînt utilizate: planșa cu desene; fișe de evaluare; cretă colorată.

C. Strategia, metodele și tehnicile de lucru: conversația euristică, exercițiul, problematizarea, munca independentă, activitatea frontală.

D. Desfășurarea activității didactice, detaliată pe rubrici, ca în tabelul de mai jos.

Temp orientativ	Momentele lecției	Activitatea învățătorului	Activitatea elevilor	Obiective	Obs.
1)	2)	3)	4)	5)	6)

În acest tabel, sînt precizate, în rubricile respective, în ordinea succesiunii, momentele activității didactice, elementele concrete specifice fiecăreia dintre ele, după cum urmează:

1) Un minut; 2) Organizarea clasei; 3) Verifică dacă elevii au cele necesare lecției; 4) Pregătesc cele necesare pentru lecție.

1) Două minute; 2) Verificarea temei scrise; 3) Controlează dacă elevii și-au scris tema și verifică dacă tema scrisă s-a rezolvat corect; 4) Rezolvă: $18\text{ m} + 29\text{ m} = \dots$; $125\text{ dam} + 242\text{ dam} = \dots$; $89\text{ l} - 37\text{ l} = \dots$; $3,9\text{ kg} = \dots$; $60\text{ kg} : 2 = \dots$; Citește și explică rezolvarea exercițiilor și problemei; 5) 0₆.

1) Șapte minute; 2) Verificarea cunoștințelor. Evaluare continuă; 3) Cere elevilor: — să enumere categoriile de unități de măsură studiate; să stabilească unitatea de măsură pentru diferite mă-

rimi; — să dea exemple de alte mărimi ce se pot măsura cu aceste unități de măsură; — să compare: 10 m cu 1 dam ; 100 m cu 1 hm ; 1 dam cu 20 m ; 100 kg fier cu 100 kg penă; — să completeze propozițiile: „O cantitate de orez cîntărește un anumit număr de kg. Dacă această cantitate crește cu 5 kg , atunci cîntărește cu... mai... Dacă această cantitate se micșorează cu... atunci cîntărește cu... mai...”; 4) Enumeră; Denumesc unitățile de măsură; Dau exemple; Compară unitățile de măsură date; Completează. Transferă în situații noi cunoștințele despre unitățile de măsură; 5) 0₁, 0₂, 0₃, 0₄, 0₅, 0₆, 0₇.

1) Trei minute; 2) Aplicații practice; 3) Cere elevilor: — să măsoare lungimea clasei, capacitatea unui vas; — să măsoare 3 l de apă avînd un vas de 8 l și unul de 5 l ; 4) Aplică cele învățate despre unități de măsură; 5) 0₈.

1) Un minut; 2) Anunțarea subiectului lecției; 3) Scrie titlul pe tablă: Unități de măsură (exerciții și probleme); 4) Scriu pe caiete.

1) Trei minute; 2) Conținutul lecției noi: Calcul mental. Evaluare formativă; 3) Cere elevilor să rezolve exerciții; 4) Rezolvă exercițiile: — măriți pe 9 de 9 ori; cu 9 ; — micșorați de 5 ori suma numerelor 17 și 8 ; — Ce număr este de 4 ori mai mare decît 8 ?; — Ce număr este mai mare cu 15 decît 40 ?; — Aflați jumătatea lui 20 , sfertul lui 16 ; 5) 0₉.

1) Cinci minute; 2) Activitate independentă. Autoevaluare; 3) Enunță sarcina; 4) Rezolvă exercițiile: $16\text{ m} + 25\text{ m} = \dots$; $105\text{ dam} + 240\text{ dam} = \dots$; $80\text{ l} + 307\text{ l} = \dots$; $125\text{ l} - 23\text{ l} = \dots$; $3 \times 6\text{ kg} = \dots$; $40\text{ kg} : 2 = \dots$. Verifică rezolvarea exercițiilor; 5) 0₉.

1) Patru minute; 2) Activitate colectivă; 3) Prezintă pentru rezolvare problemele: a) Într-un balot sînt 25 m stofă, iar în altul cu 5 m mai puțin. Puneți întrebarea și rezolvați problema! b) La o cantină se consumă într-o zi 17 kg zahăr și mai rămîn 35 kg . Ce cantitate de zahăr a fost la început?; 4) a) Stabilesc

întrebările posibile. Rezolvă problema; b) Analizează datele. Rezolvă problema; 1) Patru minute; 2) Activitate independentă; 3) Enunță problema: La un cămin de copii s-au adus 8 vase cu lapte a câte 9 l fiecare. Din întreaga cantitate s-au consumat 56 l . Cîți 1 au rămas?; 4) Analizează problema. Stabilesc planul de rezolvare. Rezolvă problema.

1) Două minute; 2) Verificarea activității individuale; 3) Apreciază rezolvarea problemei; 4) Prezintă planul de rezolvare a problemei și confruntă operațiile și rezultatele obținute.

1) 12 minute; 2) Folosirea fișei de evaluare; 3) Împarte fișele; 4) Rezolvă independent sarcinile din fișă; 5) 0₉.

1) Trei minute; 2) Activitate colectivă; 3) Prezintă planșa și cere alcătuirea unei probleme după desen (cere mai multe variante). Desenul reprezintă două vase avînd 24 l și, respectiv, 63 l ; 4) Alcătuieste și rezolvă oral problema; 5) 0₉.

1) Un minut; 2) Aprecieri; 3) Apreciază cum s-a desfășurat lecția.

1) Trei minute; 2) Tema pentru acasă; 3) Enunță sarcina și dă explicațiile necesare; 4) Notează sarcina pentru acasă.

FIȘA DE EVALUARE

Data Numele și prenumele

Obiectivele fișei: Elevii să poată rezolva exerciții cu unități de măsură (punctaj: 4 p); — să compună probleme cu operații cu unități de măsură (1 p); — să rezolve o problemă cu o operație (1 p); — să rezolve probleme cu două operații (2 p); — să așeze corect în pagină exerciții și probleme (1 p).

1. Calculați:

- $16\text{ km} + 25\text{ km} = \dots$
- $74\text{ l} - 16\text{ l} = \dots$
- $105\text{ dam} + 240\text{ dam} = \dots$
- $8\text{ km} \times 7 = \dots$

- $347\text{ kg} - 302\text{ kg} = \dots$
- $3 \times 6\text{ kg} = \dots$
- $81\text{ l} : 9\text{ l} = \dots$
- $56\text{ m} + 14\text{ m} = \dots$

2. Compuneți o problemă cu o operație după următorul desen. (Desenul reprezintă două vase avînd capacitatea de 30 l și, respectiv, 45 l). Cîți litri sînt în total? Rezolvare: $30\text{ l} + 45\text{ l} = \dots$

3. Într-o ladă sînt 153 kg mere, în alta sînt cu 24 kg mai puțin. Cîte kg. de mere sînt în cele două lăzi?

Evaluare. Punctaj: Patru puncte pentru subiectul 1 (cite un punct la 2 exerciții); Două puncte pentru subiectul al doilea (un punct pentru alcătuirea problemei și un punct pentru rezolvare); Două puncte pentru subiectul al treilea (cite un punct pentru fiecare operație); Un punct pentru estetică; Un punct din oficiu. Totalul punctelor reprezintă nota.

Inv. ANA BĂNUT

Școala Nr. 5 din Zălau, județul Sălaj

Elaborarea fișelor de lucru individuale

(Urmare din pag. a 5-a)

Unele dintre acestea sînt cu caracter de reînvițare (recuperare) și se aplică elevilor cu un ritm lent în însușirea cunoștințelor, ținînd seama de obiectivele minime ale programei de învățămînt.

Alte fișe sînt „normale”, ele conțin sarcini ce corespund unor obiective maxime ale programei;

O altă categorie o reprezintă fișele suplimentare, care conțin diferite dezvoltări, stimulînd astfel „virtuțile clasei”, fără a depăși programa de învățămînt.

Ca orice acțiune educațională, învățarea și dezvoltarea gîndirii se realizează în condiții optime în cadrul muncii colective. De aceea, aplicarea fișelor de muncă independentă nu se rezumă la rezolvările pur individuale, ci include în mod obligatoriu și discutarea colectivă a soluțiilor găsite, a rezultatelor obținute. Aplicarea fișelor de muncă independentă implică o planificare riguroasă a instrucției, mărînd prin aceasta posibilitatea controlului, ceea ce face ca procesul învățării să devină mai sigur și mai eficient. Prin utilizarea fișelor, avem posibilitatea de a frîna activitatea colectivă cu cea de grup și individuală.

În continuare, redăm conținutul unui test de evaluare formativă, două fișe de lucru și testul de evaluare sumativă.

TEST DE EVALUARE FORMATIVĂ

T₁ — Subliniați numerele formate din 4 cifre: 23; 456; 6487; 5742; 4002; 188; 8001; 57; 6848.

T₂ — Grupați în tabel numere formate din 4 cifre, separat de cele formate din 3 și 2 cifre:

5004; 24; 4443; 204; 573; 8543; 10; 6425; 8000; 56; 7989; 7010; 1111; 5641; 743; 19.

4 cifre	3 cifre	2 cifre

T₃ — Dați 10 exemple de numere formate din 4 cifre:

T₄ — Scrieți în tabele numerele naturale date:

4576; 8578; 23; 7583; 6423; 5; 8545; 7545; 700; 4500; 3200; 78; 145.

T₅ — Descompuneți pe verticală numerele următoare, după modelul: 3476

3000
400
70
6

- 7687; 8543; 27; 457; 1245; 145; 58145; 2437; 533; 145.
- T₆ — Subliniați numai numerele pare formate din 4 cifre: 2344; 8342; 634; 8593; 9745; 7648; 9340; 43122; 45122; 45144; 38129.
- T₇ — Subliniați numai numerele impare diferite de cele formate din 4 cifre: 127; 4836; 25; 11; 6943; 456; 815; 129; 3.

FIȘA DE RECUPERARE

1. Scrieți în cifre numerele: o sută; 7 mii; 56 mii; 9 mii 5; 2. Comparați numerele: 56000; 9810; 68100; 96300; 68000; 43845; 37456; 97145.

3. Treceți în tabel numerele cuprinse între: 1796 și 1843

mii			unități		
S	Z	U	S	Z	U

4. Scrieți numerele care lipsesc:

29 □ □ □ 33 □ □ □ □ □

FIȘA DE LUCRU SUPPLEMENTARĂ

1. Ordonăți descrescător numerele: 79144; 15; 93102; 76129; 37000; 456; 97122.

2. Scrieți numerele care sînt cu 3 unități mai mari decît:

7 493 8 209 9 991

3. Scrieți toate numerele impare cuprinse între: 199 și 517.

4. Scrieți în tabel numerele obținute din scăderea a—b:

a	b	rezultat
9760	497	100
456	8762	
39	38	29
353	645	

5. Alcătuiți o problemă care să se rezolve cu exercițiul:

$4000 + 5000 + 29 =$

TEST DE EVALUARE SUMATIVĂ

T₁ — Numărați crescător: a) de la 995 pînă la 1005;

- b) de la 5458 pînă la 5463.
- T₂ — Numărați descrescător de la: a) 3901 pînă la 3897;
- b) 17192 pînă la 17187.
- T₃ — Ordonăți crescător numerele date: 17176; 5; 876; 94139; 96100000.
- T₄ — Stabiliți vecinii numărului: 63145; 96149; 76345; 84199; 56475; 763145; 998476; 587437.

- T₅ — Redați numerele, cunoscîndu-le vecinii: 4567; 3475; 95149; 4571; 3479; 95153.
- T₆ — Scrieți un număr cu o unitate mai mare decît: 4539; 37189; 79430; 65143; 96122; 65100.
- T₇ — Scrieți numere care se formează cu ajutorul cifrelor: 0, 6, 5, 4, 3.

Instrumente de lucru adecvate și eficiente

(Urmare din pag. a 5-a)

- A. Funcționalitate normală
- B.
- C.

7. Completați tabelul:

Sr. art.	Glandele endocrine	Hormonii Acțiunea hormonilor	Boli provocate de dereglări funcționale
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

8. Reguli de igienă pentru menținerea sănătății glandelor endocrine:

9. Definiți noțiunea de endocrinologie:

10. Numiți oel mai cunoscut endocrinolog român:

IV. Ora a patra: activitate individuală diferențiată, cu fișe de reînvițare. Exemplificăm cu una dintre fișele de acest fel.

FIȘA DE REÎNVĂȚARE 1

1. Deschide caietul la capitolul „Sistemul nervos” — citește din nou tot ce scrie referitor la rolul acestuia și caută să reții dublul său rol integrator!

2. Deschide manualul la pag. 80 și recitește rolul sistemului nervos.

3. După toate acestea, completează schema și spațiile punctate:

Sistemul nervos are rolul de a integra tot unitar și de a integra organismul în

Rolul integrator al sistemului nervos: integrează integrează

Deschideți manualul la pag. 79, citiți și completați!

Acțiunea sistemului nervos de coordonare a activității organelor interne fiind de scurtă durată, este completată de niște substanțe chimice cu acțiune care se numesc și sînt produse de organe secretoare, numite (glande)

— hormo — — endo — — krinei —

Pe lângă acțiunea de coordonare a activității organelor, hormonii intervin în procesele de:

- a)
- b)
- c)
- d) fizică și
- e)

Secreția de hormoni poate să fie:

1. Normală. 2. 3.

Datele testului sumativ ne-au permis să constatăm următoarele:

— există diferențe destul de mici în nivelul de atingere al obiectivelor propuse (pînă la 10%);

— cele mai multe răspunsuri corecte s-au obținut la itemii 1, 2, 5, 6, 10, care au și atins nivele apropiate.

— în contrast cu celelalte se află nivelul rezultatelor la itemul 7, care presupunea sistematizarea cunoștințelor și încadrarea lor într-un tabel rezumativ.

— Aplicîndu-se însă fișa de reînvițare, în care se cerea elevilor să revadă din manual și caiet cunoștințele referitoare la „Hormoni” și „Boli provocate de dereglările funcționale”, aproape toți elevii au reușit să-și însușască cunoștințele de bază și să le încadreze în tabel.

În ceea ce privește atitudinea elevilor pe parcursul întregului experiment, am constatat că au fost receptivi la nou, dacă acesta le-a fost prezentat într-o formă adecvată, încurajîndu-le participarea efectivă și afectivă, fiind stimulați de note, puncte, laude, precum și de propria satisfacție de a se fi implicat într-o procedură de tip nou.

INSTANTANEE DE VACANȚĂ LA MUNTE ȘI LA MARE

În toată țara, vacanța a reintrat, din plin, în drepturile ei firești. Teritoriile ale mirifice răsună de larva copiilor aflați în tabere, colonii, drumeții, vizite, excursii sau cluburi. În acest peisaj divers, un loc aparte ocupă taberele, aceste „caze” de odihnă și refacere unde inteligența, creativitatea și talentele copiilor se iau la întrecere spre a mări, și mai mult, zestrea cu care i-a îmbogățit învățătura dobândită pe parcursul anului școlar. În întreaga țară sunt răspândite, și în acest an, pe raza fiecărui județ, tabere pentru elevi, profilate pe științele fundamentale — matematică, fizică, chimie, biologie, precum și tabere profilate pe istorie. La ele se adaugă taberele naționale de creație plastică și literar-artistică, cum ar fi cele de la Dărmănești și Valea Uzului, județul Bacău, sau cea de arte plastice — sculptură, de la Moneasa, precum și Complexul de odihnă pentru copii și tineret de la Năvodari, care găzduiește mii și mii de copii din învățământul prescolar, primar și gimnazial din toate regiunile patriei și care și-a deschis, în aceste zile, porțile, pentru Marele „Forum tehnic” al pionierilor, cu inspiratele titlaturi „Abelie 2000” și „Start spre viitor”. Pionierii se vor avînta, în această generoasă competiție, ce se va finaliza cu premii și recompense, în activități deosebit de atractive și diverse, cum sînt cele de informatică, aeromodellism, navomodellism, automodelism, carling și multe altele.

O imagine din colorata peliculă a vacanței, surprinsă într-una din cele mai pitorești așezări ale patriei: Brașovul. Dăruit cu relieful său montan binecunoscut, reconfortant, județul Brașov, găzduiește și el — ca și alte minunate meleaguri ale patriei noastre — vacanța copiilor din învățământul prescolar, primar și gimnazial, veniți din toate colțurile țării. În afară de cele opt tabere școlare și trei colonii de prescolari în care se odihnesc și se recrează cîte 1.800 de copii pe serie, Forumul județean al pionierilor își desfășoară lucrările în satul de vacanță, „Poiana Soavelui”, situat în imediata vecinătate a Brașovului. La organizarea condițiilor și bunul mers al activităților politico-educative, cultural-artistică, sportiv-turistice, de educație sanitară și rutieră, de stimulare a fanteziei și creativității copiilor.

Drumețiile pe țărmul mării, prin modernul complex, pe șantier, au constituit mijloace eficiente de cunoaștere de către copii a unor realizări grandioase ale patriei: construcții moderne, obiective economice: Canalul Poarta-Albă — Mîdia-Năvodari, Combinatul Petrochimic și altele.

Concursul cultural-artistic „Soimii patriei omagiază patria și partidul” s-a desfășurat la nivelul fiecărui județ, pe tabără și apoi pe complex și a înregistrat, în acest an, un salt calitativ, prin numărul mare de formații, varietatea conținutului, realizarea artistică.

Întreaga activitate politico-educativă a soimilor patriei, sub îndrumarea competentă a educatoarelor, s-a desfășurat sub semnul celei de-a 43-a aniversări a victorioasei Revoluții de Eliberare Națională și Socială, Antifascistă și Antimperialistă și al apropiației Conferinței Naționale a Partidului.

inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar Județean.

Un alt instantaneu înedit surprins, în aceste zile, tot la Brașov, la Casa de Știință și Tehnică pentru tineret din localitate care, în perioada 6—17 iulie, a oferit spațiul său pentru desfășurarea activităților unei tabere de informatică. Organizată de Liceul Industrial Nr. 34 din București, cu sprijinul Comitetului Județean de Partid Brașov și beneficiind de colaborarea Institutului de Tehnică de Calcul — Filiala Brașov, tabăra are un caracter experimental: cei 30 de elevi de diferite vârste — de la clasa I pînă la clasa a XII-a — avînd cunoștințe de informatică diversificate, lucrează la cele 12 calculatoare — IC85 și COMODORE 61 —, fiecare grup de elevi mai mic fiind „instruit” de către un elev mai mare și cu „experiență” în programare. Scopul este dublu: inițierea celor mai mici în dialogul cu calculatorul și, în același timp, aprofundarea cunoștințelor la cei care sînt „instrucitori”, aceștia avînd ocazia de a realiza mici programe pentru calculatoare. Elevii beneficiază totodată și de asistența personalului de specialitate al Institutului. Activitățile sînt supravegheate de profesorul coordonator al taberei, Lucia Aretina-Popescu, secondată de tinăra profesoară Adriana Melconian.

Programul de instruire propriu-zis este completat cu vizitele, excursiile și drumețiile în împrejurimile municipiului, precum și la instituții social-culturale și economice din Brașov. O inițiativă laudabilă, pe care credem că o vom înălța, în viitor, în tot mai multe școli și care stă în puterea profesorilor cu oarecare experiență în acest fascinant domeniu al viitorului și al prezentului imediat: informatică.

Iată, deci, doar cîteva instantanee ale „vacanței mari”. Periplul ei continuă, spre beneficiul copiilor. În toamnă, îi vom regăsi bronzați, puțin mai înalți, mai înțelepți și mai maturi, cu acel plus de energie specific copilăriei, care se răsfrînge în bucuria de pe fețele lor, la ora întîlnirii cu școala, cu manualele, cu învățătura. Iar, din această bucurie, parțea cea mai însemnată, le-a dat-o ea, vacanța.

DOINA STERESCU

BOGATĂ ACTIVITATE EDUCATIVĂ LA NĂVODARI

Modernul Complex de Odihnă pentru Copii și Tineret Năvodari a fost, și în vara acestui an, în luna iunie, gazda ospitalieră a celor peste 12.000 de copii, soimii ai patriei, cuprinși în grădinițe din toate județele țării.

De condițiile minunate create de către partidul și statul nostru, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, au beneficiat copiii cazați în cele cinci tabere ale complexului: Pescăruș, Delfin, Albatros, Perla Vacanței și Pionierul, în care s-a desfășurat o bogată activitate politică-educativă, cultural-artistică, sportiv-turistice, de educație sanitară și rutieră, de stimulare a fanteziei și creativității copiilor.

Drumețiile pe țărmul mării, prin modernul complex, pe șantier, au constituit mijloace eficiente de cunoaștere de către copii a unor realizări grandioase ale patriei: construcții moderne, obiective economice: Canalul Poarta-Albă — Mîdia-Năvodari, Combinatul Petrochimic și altele.

Concursul cultural-artistic „Soimii patriei omagiază patria și partidul” s-a desfășurat la nivelul fiecărui județ, pe tabără și apoi pe complex și a înregistrat, în acest an, un salt calitativ, prin numărul mare de formații, varietatea conținutului, realizarea artistică.

Întreaga activitate politico-educativă a soimilor patriei, sub îndrumarea competentă a educatoarelor, s-a desfășurat sub semnul celei de-a 43-a aniversări a victorioasei Revoluții de Eliberare Națională și Socială, Antifascistă și Antimperialistă și al apropiației Conferinței Naționale a Partidului.

Cunoașterea condițiilor necesare creșterii și dezvoltării regnului animal și vegetal, educarea științifică a copiilor, s-au realizat și prin vizitele la Delfinariu, Expoziția de păsări, prin colecționarea de materiale specifice zonei, în urma căreia s-a alcătuit o expoziție de lucrări și materiale sub genericul „Din tainele țărmului mării”.

Și de această dată, cele peste 850 de educatoare care și-au desfășurat activitatea în tabăra au muncit cu entuziasm și dăruire, în vederea pregătirii și dezvoltării multilaterale a celei mai tinere generații.

IOANA MARINESCU
director adjunct cu probleme educative
Complexul Năvodari

DRUMEȚII CU „MICH GEOLOGI” ȘI „MICH METEOROLOGI”

Dintre acțiunile cu bogate valențe formative, fac parte și excursiile și vizitele în județul nostru, organizate cu pionierii claselor din ciclul primar. Pentru a realiza scopul educativ al acestor activități pionieresti, pentru ca ele să fie cit mai atractive, mai interesante, în fixarea scopului vizitelor și a traseului-excursiilor, am ținut seama de dorințele și propunerile elevilor, iar în stabilirea grupelor, am avut în vedere preferințele și inclinațiile lor pentru anumite discipline școlare, ca și relațiile de prietenie dintre ei. Ca urmare, am constituit două grupuri, formate cu precădere din pionierii clasei a IV-a, pe care le-am denumit „Micii geologi” și „Micii meteorologi”.

Am vizitat cu acest grup de pionieri localitățile Parva și împrejurimile ei — de unde se extrage caolinul, Rodna și Virful Bleznei — de unde se extrag minereuri complexe, Singeorz-Băi — unde se găsește marmura, și Măgura Ilvei — unde se află o carieră de granit. În diferitele puncte de oprire, pionierii au observat structura solului, cu formele de straturi vizibile, și au adunat mici mostre din diverse roci întîlnite, cu care au alcătuit frumoase și interesante colecții de pietre. La întoarcere, ei au prezentat, în fața întregului detașament, succinte informații cu privire la observațiile lor, utilizînd

termenii de specialitate cunoscuți, din domeniul geologiei. Astfel, ei au relatat despre specificul locurilor vizitate, constatarea anumitor forme de relief și structura solului din regiunile respective, despre importanța economică a rezervelor de minerale și minereuri din județul nostru, care formează materia primă a unor întreprinderi industriale, despre caracteristicile rocilor colecționate.

Pionierii din al doilea grup, „Micii meteorologi”, au avut de urmărit cele mai cunoscute fenomene fizice și chimice care se petrec sub ochii noștri: mișcarea aerului; circuitul apei în natură; efectele acțiunii apelor de suprafață asupra scoarței terestre; biosfera în raport cu succesiunea celor patru anotimpuri; explicația în mod științific a ceea ce este un fulger, un trăsnet, a altor fenomene din natură, astfel de cunoștințe fiind consolidate în cadrul cercului „Prietenii adevărații”.

Observarea tuturor acestor fenomene s-a realizat fără întrerupere, timp de șapte luni; micii meteorologi au notat zilnic, în caietul grupei, impresiile și datele înregistrate (cu privire la linia orizontului, la fenomenele naturale, la oscilațiile de temperatură etc.) și au întocmit calendarul naturii.

La sfîrșitul perioadei de observare au

prezentat și ei, în fața detașamentului, concluziile desprinse, întrebînd, de asemenea, un limbaj științific adecvat, însuși odată cu noile cunoștințe despre natură în cadrul acestei activități. Aceste cunoștințe i-au ajutat să-și explice și să argumenteze științific, bincîntes la nivelul posibilităților lor de înțelegere, felul în care se produc o seamă de fenomene în natură, procese ca despăduririle sau formarea izvoarelor naturale, modul în care omul poate interveni, în mod creator, în sprijinul mediului înconjurător.

Aceste activități organizate cu pionierii clasei a IV-a au contribuit în foarte mare măsură la aprofundarea cunoștințelor asimilate în lecții și, în același timp, la realizarea unei temelii științifice în vederea formării lor în spiritul convingerilor ateiste, al concepției materialist-dialectice.

Inv. ANGELICA DANCIU-PĂTRU
Inv. MARIA OROS
Liceul Industrial „A. Mureșanu” din
Bistrița

ÎN EXCURSIE: OBSERVAREA LANULUI DE GRÎU

În excursii, drumeții, vizite, preșcolarii ajung să cunoască, treptat și la un nivel corespunzător puterii lor de înțelegere, aspecte din activitatea practică a oamenilor. Legată de construcția socialismului în țara noastră, din munca de pe șantiere, de pe ogoare, din diferite întreprinderi și instituții. Semnificativ în acest sens a fost observarea lanului de grîu înainte secerișului, pe care am organizat-o, cu grupa mare, în cadrul excursiei la Cooperativa Agricolă de Producție Jilava.

Copiii știu, cu cîteva zile înainte de excursie, că vor merge acolo unde astătoamnă se ara și se semăna grîul. Ceea ce nu-și imaginau era aspectul lanului de grîu, înaintea secerișului. Coborînd gălăgiosi și nerăbdători din autobuz, să vadă „surpriza” promisă, s-au oprit, emoționați. Lanul de grîu care se întindea pe cîmp era o priveliște cunoscută de puțini dintre ei și măreția lui i-a ținut pe loc, parcă vrăjiti. Apoi, le-au atras atenția ultimii maci răzleți din lan, în timp ce de noi se apropiau inginerul șef al fermei și cîteva mecanizatori.

După ce emoțiile acestei duble întîlniri — cu cîmpul și cu oamenii lui — s-au consumat, le-am îndreptat preșcolariilor atenția spre obiectul observării noastre: lanul de grîu. Păsînd cu sîială, cu grija de a nu călca nici un spic, au observat, mai întîi, aspectul general al lanului de grîu, apoi planta propriu-zisă. Fiecare a avut în mină un spic, a descris o parte

componentă, a pipăit-o, a pus întrebări. Curiozitatea copiilor a fost pe deplin satisfăcută de răspunsurile date de gazdele noastre. La rîndul lor, la întrebări de genul: „Ce i-a trebuit grîului ca să crească și să dea rod?”, preșcolarii au răspuns corect, făcînd apel la cunoștințele lor anterioare. Au relatat cu amănunte experiența făcută la colțul naturii din sala de grupă cînd — după observarea în prealabil a aratului și semănatului de toamnă — au semănat și ei grîu, în ghivece, pe care le-au așezat în condiții diferite.

În continuare, gazdele ne-au condus spre magaziele pentru depozitarea recolteilor. Curiozitatea caracteristică vârstei i-a îndemnat pe copii să descopere singuri ce conțineau acestea: o „mare de aur” — grîul adus cu remorcile din cîmp și care, mai tîrziu, va fi dus la moară. Sfîrșimînd cu ajutorul pietrelor cîteva boabe de grîu, ei au aflat ce se întîmplă cu grîul la moară: cum se transformă în făină. Le-am promis că următoarea vizită o vom face la Fabrica de piine, unde vor vedea cum se fabrică piinea. Astfel, ei au putut înțelege după cîtă trudă, grijă și timp se obține piinea, nelipsită de la mesele noastre.

Educ. OLIMPIA OPIRTAN
Grădinița Nr. 4 din
București

PROGRAM VARIAT ȘI ATRACTIV

După un an școlar în care bilanțul ne-a adus tuturor — cadre didactice și elevi — multe satisfacții și bucurii, programul pe care conducerea Liceului Industrial Nr. 2 din Găiești, împreună cu organizația U.T.C. l-a alcătuit pentru perioada vacanței, vine să răspunde eforturilor depuse, printr-o diversitate de acțiuni reconfortante, atractive, cu un bogat conținut educativ.

Iată punctate pe scurt, cîteva dintre acestea: participarea la tabăra de la Năvodari a unui număr de 24 de elevi. Alți 28 de elevi vor merge în taberele de instruire pentru activul U.T.C. și P.T.A.P. organizate la Moreni și Găiești. Cu deosebit interes este așteptată excursia pentru vizitarea platformei industriale a orașului Tîrgoviște, a altor obiective economice, istorice și turistice ale orașului.

Ca în fiecare vacanță, și acum, am acordat deosebită atenție organizării timpului liber al elevilor pe plan local. Astfel, în clubul de vacanță care funcționează la liceul nostru, se vor iniția seri culturale distractive, matinee de filme artistice și documentare, concursuri „Cine știe răspunde”, seri de poezie sub gene-

ricul „Cîntăm patria, partidul”. De asemenea, elevii noștri se pregătesc pentru organizarea unei evocări istorice pe tema „23 August, moment istoric al devenirii noastre socialiste”, a spectacolului cultural artistic „Omagiu țării, omagiu conducătorului iubit”, a concursului cu tema „Istoria unui cuvînt — pace”.

În preocupările conducerii liceului intră și organizarea, conform unui grafic riguros întocmit, de consultații și meditații pentru elevi, pe toată perioada de vară. Vacanța înseamnă însă și muncă, participarea, alături de alți tineri din întreprinderi, la lucrările ce se efectuează pe șantierele județene sau la campania agricolă de vară în unități agricole din județul Ialomița și la C.A.P. Moreni.

Sînt numai cîteva din acțiunile la care vor fi prezenți, în această însoțită vacanță, elevii liceului nostru. Fiecare zi, le va aduce, după preferință, alte și alte satisfacții și bucurii, menite, toate, să le împlinească personalitatea.

Prof. ELENA ISPAS
director adjunct al Liceului Industrial
Nr. 2 din Găiești

UN MOMENT CU SPORITE VALENȚE FORMATIVE

La sfîrșitul clasei întîii, ca generic al activităților organizatei „Soimii patriei”, este înscris, cu litere mari, un moment așteptat cu multă nerăbdare de micii școlari și de părinții lor — „Serbarea abecedarului”.

Aflați după primul an de școală, elevii au arătat spectatorilor — părinții, bunicii, frații și surorile lor — tot ce pot, cit de mult sînt săpîni pe ei și pe cunoștințele lor, cită încredere au căpătat în școală, în tovarășa învățătoare, dar, mai ales, în ei înșiși; cit de mult au depășit acea timiditate, care, la început, le suguma glasurile.

Odată trecut acest prag, relația învățător-elev se modifică în sens pozitiv, colaborarea reciprocă duce și mai mult la formarea unor elevi apti pentru munca intelectuală, pentru toate activitățile ce le vor avea de desfășurat în cadrul noii organizații, în care vor păși în clasa a II-a: cea a pionierilor.

Toate aceste aspecte au fost concretizate la serbarea pe care am dat-o cu clasa I, prin suita de cîntece și poezii, care au alcătuit montajul literar-muzical. Fiecare literă și-a avut poezia și cîntecul potrivit. Dansurile moderne și cele populare, gimnastica artistică, executate după muzica de la casetofon, au dovedit buna lor pregătire, cit și posibilitatea de a-și dezvolta talentele.

Ca simbol al puterii lor de a cunoaște lumea în alt fel decît la grădiniță — de data aceasta prin intermediul cărții — la sfîrșitul programului artistic, elevii au primit, în dar, cărți potrivite vârstei lor, cele dintîi de lectură particulară pe care ei le vor parcurge în timpul primei lor vacanțe mari, alături de altele. În momentul înmînării cărților, fiecare elev a recitat o poezie, pe care și-a ales-o din diferite publicații. Totodată, am crezut că este un moment potrivit ca să prezint pe scurt progresele fiecărui elev în această perioadă, etalarea lor constituînd un imbold pentru viitoare acumulări.

Din experiența la clasă, am putut constata că această primă serbare a copiilor deveniți școlari contribuie la coeziunea colectivului de elevi, care va avea de parcurs împreună o perioadă de cel puțin opt ani. Cu acest prilej, părinții își desăvîrșesc cunoașterea privind viața de școală a copiilor și se conving, încă o dată, de binefacerile colaborării lor cu școala.

Devenită tradiție în viața copiilor noștri, „Serbarea abecedarului” le încunună succesele muncii din primul an de școală, înscriindu-se printre activitățile cu un deosebit caracter formativ pentru colectivul de elevi ai acestei prime clase.

Inv. ELENA CIOCAN
Școala cu clasele I—VIII Nr. 144
din București